

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проєкту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації положень законодавства Європейського Союзу про доброчесність, прозорість та запобігання спотворенню конкуренції на оптових ринках

Зміст положення акта законодавства	Зміст відповідного положення проєкту закону
Закон України «Про Антимонопольний комітет України»	
<p>Стаття 20. Відносини Антимонопольного комітету України з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, органами адміністративно-господарського управління та контролю, засобами масової інформації та громадськими організаціями</p> <p>Органи влади, органи місцевого самоврядування беруть участь у розробленні та реалізації конкурентної політики, взаємодіють з Антимонопольним комітетом України в питаннях розвитку конкуренції, розроблення регіональних програм економічного розвитку та інформують Антимонопольний комітет України про виконання заходів, пов'язаних з реалізацією конкурентної політики.</p> <p>У питаннях розвитку конкуренції та демонополізації економіки Антимонопольний комітет України та його територіальні відділення взаємодіють з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, органами адміністративно-господарського управління та контролю.</p>	<p>Стаття 20. Відносини Антимонопольного комітету України з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, органами адміністративно-господарського управління та контролю, засобами масової інформації та громадськими організаціями</p> <p>Органи влади, органи місцевого самоврядування беруть участь у розробленні та реалізації конкурентної політики, взаємодіють з Антимонопольним комітетом України в питаннях розвитку конкуренції, розроблення регіональних програм економічного розвитку та інформують Антимонопольний комітет України про виконання заходів, пов'язаних з реалізацією конкурентної політики.</p> <p>У питаннях розвитку конкуренції та демонополізації економіки Антимонопольний комітет України та його територіальні відділення взаємодіють з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, органами адміністративно-господарського управління та контролю.</p> <p>Антимонопольний комітет України за погодженням з Головою Антимонопольного комітету України може бути залучений Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та</p>

комунальних послуг, до розслідувань порушень на оптовому енергетичному ринку.

Антимонопольний комітет України та його територіальні відділення взаємодіють із засобами масової інформації та громадськими організаціями у роботі по запобіганню порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, оприлюднюють у засобах масової інформації повідомлення про свою діяльність і прийняті рішення.

Органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані погоджувати з Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями проекти нормативно-правових актів та інших рішень, які можуть вплинути на конкуренцію, зокрема щодо створення суб'єктів господарювання, встановлення і зміни правил їх поведінки на ринку, або такі, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках, а також одержувати дозвіл Антимонопольного комітету України на концентрацію у випадках, передбачених законом.

Антимонопольний комітет України та його територіальні відділення взаємодіють із засобами масової інформації та громадськими організаціями у роботі по запобіганню порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, оприлюднюють у засобах масової інформації повідомлення про свою діяльність і прийняті рішення.

Органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані погоджувати з Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями проекти нормативно-правових актів та інших рішень, які можуть вплинути на конкуренцію, зокрема щодо створення суб'єктів господарювання, встановлення і зміни правил їх поведінки на ринку, або такі, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках, а також одержувати дозвіл Антимонопольного комітету України на концентрацію у випадках, передбачених законом.

Закон України "Про ринок природного газу"

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в

Стаття 1. Визначення термінів

<p>такому значенні:</p> <p>.....</p> <p>39) суб'єкт ринку природного газу - оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи, оператор газосховища, оператор установки LNG, замовник, оптовий продавець, оптовий покупець, постачальник, споживач;</p> <p>.....</p>	<p>1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:</p> <p>14¹) критична інфраструктура – активи, система або її частина, що є необхідними для забезпечення життєво важливих для суспільства функцій, охорони здоров'я, безпеки та добробуту населення, виведення з ладу або руйнування яких матиме суттєвий вплив на національну безпеку та оборону, навколишнє природне середовище та може призвести до значних фінансових збитків і людських жертв;</p> <p>.....</p> <p>39) суб'єкт ринку природного газу - оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи, оператор газосховища, оператор установки LNG, замовник, оптовий продавець, оптовий покупець, постачальник, газовидобувне підприємство, споживач;</p> <p>.....</p>
<p>Стаття 2. Правова основа ринку природного газу</p> <p>1. На виконання зобов'язань України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, цей Закон спрямований на імплементацію актів законодавства Енергетичного Співтовариства у сфері енергетики, а саме: Директиви 2009/73/ЄС про спільні правила внутрішнього</p>	<p>Стаття 2. Правова основа ринку природного газу</p> <p>1. На виконання зобов'язань України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, цей Закон спрямований на імплементацію актів законодавства Енергетичного Співтовариства у сфері енергетики, а саме: Директиви 2009/73/ЄС про спільні правила внутрішнього</p>

<p>ринку природного газу та про скасування Директиви 2003/55/ЄС; Регламенту (ЄС) 715/2009 про умови доступу до мереж транспортування природного газу та яким скасовується Регламент (ЄС) 1775/2005; Директиви 2004/67/ЄС про здійснення заходів для забезпечення безпеки постачання природного газу.</p>	<p>ринку природного газу та про скасування Директиви 2003/55/ЄС; Регламенту (ЄС) 715/2009 про умови доступу до мереж транспортування природного газу та яким скасовується Регламент (ЄС) 1775/2005; Директиви 2004/67/ЄС про здійснення заходів для забезпечення безпеки постачання природного газу; Регламенту (ЄС) 1227/2011 щодо доброчесності та прозорості оптового енергетичного ринку, адаптованого відповідно до рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства 2018/10/МС-ЕпС.</p>
<p>Стаття 4. Державне регулювання, формування та реалізація державної політики на ринку природного газу</p> <p>.....</p> <p>3. До компетенції Регулятора на ринку природного газу належать:</p> <p>1) видача ліцензій на право провадження видів діяльності на ринку природного газу, що підлягають ліцензуванню з урахуванням положень статті 9 цього Закону, та нагляд за дотриманням ліцензійних умов ліцензіатами;</p> <p>2) прийняття рішення про сертифікацію операторів газотранспортних систем або відмову у сертифікації;</p>	<p>Стаття 4. Державне регулювання, формування та реалізація державної політики на ринку природного газу</p> <p>.....</p> <p>3. До компетенції Регулятора на ринку природного газу належать:</p> <p>1) видача ліцензій на право провадження видів діяльності на ринку природного газу, що підлягають ліцензуванню з урахуванням положень статті 9 цього Закону, та нагляд за дотриманням ліцензійних умов ліцензіатами;</p> <p>1-1) реєстрація суб'єктів ринку природного газу та включення їх до реєстру учасників оптового енергетичного ринку у порядку, затвердженому Регулятором;</p> <p>2) прийняття рішення про сертифікацію операторів газотранспортних систем або відмову у сертифікації;</p>

3) затвердження та оприлюднення у встановленому порядку методології визначення тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу, методологій визначення тарифів на послуги розподілу, зберігання (закачування, відбору) природного газу щодо газосховищ, до яких застосовується режим регульованого доступу відповідно до статті 48 цього Закону, на послуги установки LNG та встановлення (зміна) тарифів, які повинні забезпечити необхідні інвестиції в газотранспортні та газорозподільні системи, газосховища, а також установку LNG;

4) встановлення плати за приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем згідно із затвердженою Регулятором методологією;

5) затвердження правил для постачальника "останньої надії" як частини правил постачання природного газу, у тому числі правил для визначення ціни природного газу, що постачається таким постачальником, відповідно до статті 15 цього Закону;

6) затвердження кодексів газотранспортних систем, кодексу газорозподільних систем, кодексів газосховищ та кодексу установки LNG;

7) затвердження правил балансування як частини кодексу відповідної газотранспортної системи (у тому числі методології визначення платежів, пов'язаних із балансуванням), що мають бути справедливими, недискримінаційними, обумовленими об'єктивними чинниками та такими, що створюють економічні

3) затвердження та оприлюднення у встановленому порядку методології визначення тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу, методологій визначення тарифів на послуги розподілу, зберігання (закачування, відбору) природного газу щодо газосховищ, до яких застосовується режим регульованого доступу відповідно до статті 48 цього Закону, на послуги установки LNG та встановлення (зміна) тарифів, які повинні забезпечити необхідні інвестиції в газотранспортні та газорозподільні системи, газосховища, а також установку LNG;

4) встановлення плати за приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем згідно із затвердженою Регулятором методологією;

5) затвердження правил для постачальника "останньої надії" як частини правил постачання природного газу, у тому числі правил для визначення ціни природного газу, що постачається таким постачальником, відповідно до статті 15 цього Закону;

6) затвердження кодексів газотранспортних систем, кодексу газорозподільних систем, кодексів газосховищ та кодексу установки LNG;

7) затвердження правил балансування як частини кодексу відповідної газотранспортної системи (у тому числі методології визначення платежів, пов'язаних із балансуванням), що мають бути справедливими, недискримінаційними, обумовленими об'єктивними

стимули для балансування обсягів закачування і відбору природного газу самими замовниками;

8) встановлення (зміна) тарифів на послуги транспортування природного газу транскордонними газопроводами відповідно до методології визначення тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу;

9) затвердження правил розподілу потужності та врегулювання перевантажень транскордонних газопроводів як частини кодексу газотранспортної системи;

10) моніторинг застосування тарифів, інших платежів, пов'язаних із доступом до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG або приєднанням до газотранспортної або газорозподільної системи, а також моніторинг застосування та забезпечення дотримання методологій визначення таких тарифів та платежів;

11) забезпечення дотримання операторами газотранспортних і газорозподільних систем, а також іншими суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів) їхніх обов'язків згідно з цим Законом та іншими відповідними актами законодавства, у тому числі обов'язків щодо співпраці та взаємодії із суб'єктами ринку природного газу інших держав - сторін Енергетичного Співтовариства;

12) моніторинг стану врегулювання перевантажень газотранспортних систем, у тому числі транскордонних

чинниками та такими, що створюють економічні стимули для балансування обсягів закачування і відбору природного газу самими замовниками;

8) встановлення (зміна) тарифів на послуги транспортування природного газу транскордонними газопроводами відповідно до методології визначення тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу;

9) затвердження правил розподілу потужності та врегулювання перевантажень транскордонних газопроводів як частини кодексу газотранспортної системи;

10) моніторинг застосування тарифів, інших платежів, пов'язаних із доступом до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG або приєднанням до газотранспортної або газорозподільної системи, а також моніторинг застосування та забезпечення дотримання методологій визначення таких тарифів та платежів;

11) забезпечення дотримання операторами газотранспортних і газорозподільних систем, а також іншими суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів) їхніх обов'язків згідно з цим Законом та іншими відповідними актами законодавства, у тому числі обов'язків щодо співпраці та взаємодії із суб'єктами ринку природного газу інших держав - сторін Енергетичного Співтовариства;

12) моніторинг стану врегулювання перевантажень газотранспортних систем, у тому числі транскордонних

газопроводів, та застосування правил врегулювання перевантажень;

13) моніторинг дотримання критеріїв для визначення режиму доступу, що застосовується оператором газосховищ до кожного конкретного газосховища відповідно до статті 48 цього Закону;

14) моніторинг виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на відповідність вимогам, передбаченим цим Законом та іншими актами законодавства;

15) спільно з іншими суб'єктами владних повноважень забезпечення ефективного застосування заходів захисту прав споживачів, у тому числі передбачених цим Законом;

16) забезпечення споживачам (оптовим покупцям) можливості вільно обирати та змінювати постачальника (оптового продавця) на умовах, передбачених цим Законом та іншими актами законодавства;

17) затвердження правил постачання природного газу;

18) нагляд за дотриманням операторами газотранспортної системи, операторами газорозподільних систем, операторами газосховищ та оператором установки LNG та власниками корпоративних прав таких суб'єктів, вертикально інтегрованими організаціями вимог про відокремлення і незалежність, встановлених цим Законом;

газопроводів, та застосування правил врегулювання перевантажень;

13) моніторинг дотримання критеріїв для визначення режиму доступу, що застосовується оператором газосховищ до кожного конкретного газосховища відповідно до статті 48 цього Закону;

14) моніторинг виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на відповідність вимогам, передбаченим цим Законом та іншими актами законодавства;

15) спільно з іншими суб'єктами владних повноважень забезпечення ефективного застосування заходів захисту прав споживачів, у тому числі передбачених цим Законом;

16) забезпечення споживачам (оптовим покупцям) можливості вільно обирати та змінювати постачальника (оптового продавця) на умовах, передбачених цим Законом та іншими актами законодавства;

17) затвердження правил постачання природного газу;

18) нагляд за дотриманням операторами газотранспортної системи, операторами газорозподільних систем, операторами газосховищ та оператором установки LNG та власниками корпоративних прав таких суб'єктів, вертикально інтегрованими організаціями вимог про відокремлення і незалежність, встановлених цим Законом;

19) затвердження та моніторинг виконання планів розвитку газотранспортних та газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG та надання в щорічному звіті Регулятора їх оцінки, у тому числі зазначення необхідних змін до таких планів;

20) затвердження форм звітності суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів), а також порядку їх заповнення і подання на перевірку незалежному аудитору, що повинно забезпечити можливість для виявлення фактів перехресного субсидіювання між різними видами діяльності на ринку природного газу;

21) встановлення мінімальних стандартів та вимог до якості обслуговування споживачів та постачання, зокрема щодо максимального строку здійснення робіт з приєднання або ремонту, відновлення постачання природного газу;

22) моніторинг дотримання та аналіз статистики виконання правил щодо безпеки та надійності газотранспортних і газорозподільних систем;

19) затвердження та моніторинг виконання планів розвитку газотранспортних та газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG та надання в щорічному звіті Регулятора їх оцінки, у тому числі зазначення необхідних змін до таких планів;

20) затвердження форм звітності суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів), а також порядку їх заповнення і подання на перевірку незалежному аудитору, що повинно забезпечити можливість для виявлення фактів перехресного субсидіювання між різними видами діяльності на ринку природного газу;

21) встановлення мінімальних стандартів та вимог до якості обслуговування споживачів та постачання, зокрема щодо максимального строку здійснення робіт з приєднання або ремонту, відновлення постачання природного газу;

21-1) визначення вимог щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку відповідно до вимог нормативно-правових актів Енергетичного Співтовариства, виявлення в діях суб'єктів ринку ознак зловживання на оптовому енергетичному ринку;

22) моніторинг дотримання та аналіз статистики виконання правил щодо безпеки та надійності газотранспортних і газорозподільних систем;

22-1) моніторинг ринкової поведінки на ринку та господарсько-торгівельної діяльності суб'єктів ринку

23) моніторинг рівня прозорості в діяльності суб'єктів ринку природного газу, зокрема рівня оптових цін на природний газ, а також забезпечення дотримання суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів) зобов'язань щодо розміщення інформації;

24) моніторинг рівня та ефективності відкриття ринку природного газу і конкуренції на оптовому та роздрібному ринках природного газу, у тому числі цін на газових біржах, цін для побутових споживачів (включаючи статистику застосування умов про передоплату), статистики зміни постачальника, статистики відключень, рівня цін та якості робіт з технічного обслуговування, скарг побутових споживачів, а також будь-яких практик, що призводять до спотворення або обмеження конкуренції на ринку природного газу;

25) моніторинг застосування положень договорів, що обмежують конкуренцію на ринку природного газу (зокрема умов договорів, що заважають споживачам, які не є побутовими, укладати договори постачання з більш ніж одним постачальником одночасно або обмежують їх у праві вибору постачальника), без втручання у договори, які передбачають можливість тимчасового зупинення постачання, та договори купівлі-продажу або постачання природного газу строком дії від 10 років за умови, що такі договори відповідають законодавству про захист економічної конкуренції;

26) видання щонайменш раз на рік висновків щодо відповідності рівня цін на роздрібному ринку природного газу

природного газу з метою виявлення та запобігання зловживанням на ринку природного газу;

23) моніторинг рівня прозорості в діяльності суб'єктів ринку природного газу, зокрема рівня оптових цін на природний газ, а також забезпечення дотримання суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів) зобов'язань щодо розміщення інформації;

24) моніторинг рівня та ефективності відкриття ринку природного газу і конкуренції на оптовому та роздрібному ринках природного газу, у тому числі цін на газових біржах, цін для побутових споживачів (включаючи статистику застосування умов про передоплату), статистики зміни постачальника, статистики відключень, рівня цін та якості робіт з технічного обслуговування, скарг побутових споживачів, а також будь-яких практик, що призводять до спотворення або обмеження конкуренції на ринку природного газу;

25) моніторинг застосування положень договорів, що обмежують конкуренцію на ринку природного газу (зокрема умов договорів, що заважають споживачам, які не є побутовими, укладати договори постачання з більш ніж одним постачальником одночасно або обмежують їх у праві вибору постачальника), без втручання у договори, які передбачають можливість тимчасового зупинення постачання, та договори купівлі-продажу або постачання природного газу строком дії від 10 років за умови, що такі

<p>статті 11 цього Закону і законодавству про захист прав споживачів та доведення цих висновків до відома Кабінету Міністрів України та Антимонопольного комітету України;</p> <p>27) забезпечення доступу до інформації про обсяги та інші показники споживання природного газу споживачем у порядку та на умовах, передбачених цим Законом та іншими актами законодавства;</p> <p>28) моніторинг виконання функцій та обов'язків суб'єктами ринку природного газу відповідно до положень цього Закону та інших актів законодавства щодо доступу до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG;</p> <p>29) сприяння налагодженню процесу обміну даними для забезпечення розвитку ринку природного газу;</p> <p>30) інші функції, передбачені законом.</p>	<p>договори відповідають законодавству про захист економічної конкуренції;</p> <p>26) видання щонайменш раз на рік висновків щодо відповідності рівня цін на роздрібному ринку природного газу статті 11 цього Закону і законодавству про захист прав споживачів та доведення цих висновків до відома Кабінету Міністрів України та Антимонопольного комітету України;</p> <p>27) забезпечення доступу до інформації про обсяги та інші показники споживання природного газу споживачем у порядку та на умовах, передбачених цим Законом та іншими актами законодавства;</p> <p>28) моніторинг виконання функцій та обов'язків суб'єктами ринку природного газу відповідно до положень цього Закону та інших актів законодавства щодо доступу до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG;</p> <p>29) визначення вимог щодо захисту, надання, розкриття та оприлюднення інформації суб'єктами ринку природного газу, а також особами, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами;</p> <p>30) інші функції, передбачені законом.</p>
<p>5. Регулятор має право:</p> <p>1) запитувати інформацію, яка є необхідною для належного виконання ним своїх функцій, та отримувати її на умовах, передбачених цим Законом або іншими актами законодавства,</p>	<p>5. Регулятор має право:</p> <p>1) запитувати інформацію, яка є необхідною для належного виконання ним своїх функцій, та отримувати її на умовах, передбачених цим Законом або іншими актами</p>

від будь-якого суб'єкта владних повноважень, суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів);

2) ініціювати консультації, а також громадські обговорення;

3) ініціювати і проводити розслідування щодо функціонування ринку природного газу в Україні, приймати рішення про вжиття заходів для сприяння ефективній конкуренції на ринку природного газу та забезпечення належного функціонування ринку природного газу після консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства;

4) видавати обов'язкові для виконання суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів) рішення;

5) накладати санкції на суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів), які порушили свої обов'язки відповідно до цього Закону та інших актів законодавства;

6) вимагати від оператора газотранспортної системи, оператора газосховища та оператора установки LNG внесення змін до кодексу газотранспортної системи, кодексу газосховища або кодексу установки LNG, у тому числі тарифів на відповідні послуги, з метою додержання принципу пропорційності і недискримінації;

законодавства, від будь-якого суб'єкта владних повноважень, суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів), **осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу, інших учасників оптових енергетичних ринків;**

2) ініціювати консультації, а також громадські обговорення;

3) ініціювати і проводити розслідування зловживань на **оптовому енергетичному ринку відповідно до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»;**

4) видавати обов'язкові для виконання суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів) рішення;

5) накладати санкції на суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів), які порушили свої обов'язки відповідно до цього Закону та інших актів законодавства;

6) вимагати від оператора газотранспортної системи, оператора газосховища та оператора установки LNG внесення змін до кодексу газотранспортної системи, кодексу газосховища або кодексу установки LNG, у тому числі тарифів на відповідні послуги, з метою додержання принципу пропорційності і недискримінації;

7) встановлювати (змінювати) тимчасові тарифи на транспортування, розподіл, зберігання (закачування, відбір)

<p>7) встановлювати (змінювати) тимчасові тарифи на транспортування, розподіл, зберігання (закачування, відбір) природного газу (щодо газосховищ, до яких застосовується регульований режим доступу відповідно до статті 48 цього Закону) та послуги установки LNG у разі, якщо оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи, оператор газосховища або оператор установки LNG вчасно не надав розрахунки відповідних тарифів для їх встановлення Регулятором, а також приймати рішення щодо механізму надання компенсації, якщо остаточні тарифи відрізняються від тимчасових;</p> <p>8) розглядати скарги і вирішувати спори відповідно до статті 58 цього Закону;</p> <p>9) вживати заходів до запобігання зловживанням монопольним становищем, зокрема коли таке зловживання завдає економічної шкоди споживачам, а також будь-яким діям, спрямованим на завищення цін;</p> <p>10) проводити відповідно до закону перевірки суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів).</p>	<p>природного газу (щодо газосховищ, до яких застосовується регульований режим доступу відповідно до статті 48 цього Закону) та послуги установки LNG у разі, якщо оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи, оператор газосховища або оператор установки LNG вчасно не надав розрахунки відповідних тарифів для їх встановлення Регулятором, а також приймати рішення щодо механізму надання компенсації, якщо остаточні тарифи відрізняються від тимчасових;</p> <p>8) розглядати скарги і вирішувати спори відповідно до статті 58 цього Закону;</p> <p>9) вживати заходів до запобігання зловживанням монопольним становищем, зокрема коли таке зловживання завдає економічної шкоди споживачам, а також будь-яким діям, спрямованим на завищення цін;</p> <p>10) проводити відповідно до закону перевірки суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів).</p>
<p>Стаття відсутня</p>	<p>Стаття 9-1. Реєстрація суб'єктів ринку природного газу</p> <p>1. Здійснювати операції з оптовими енергетичними продуктами мають право лише учасники оптового енергетичного ринку, які зареєструвалися у реєстрі учасників оптового енергетичного ринку у порядку, затвердженому Регулятором.</p>

Стаття 17. Обов'язки щодо збереження інформації

1. Оптовий продавець зобов'язаний зберігати протягом п'яти років та надавати на вимогу суб'єктів владних повноважень, а також Секретаріату Енергетичного Співтовариства інформацію про всі операції на підставі договорів купівлі-продажу природного газу з оптовими покупцями, постачальниками, операторами газотранспортних систем, операторами газосховищ та оператором установки LNG в такому обсязі: строк дії відповідного договору, обсяг операції, дата та час здійснення операції, ціна, а також загальні умови поставки та оплати, реквізити оптового покупця або постачальника, стан розрахунків.

2. Регулятор приймає рішення про часткове розголошення цієї інформації на запит суб'єктів ринку природного газу, за умови що це не призведе до розголошення інформації, що містить комерційну цінність для суб'єктів ринку природного газу, або інформації про конкретні операції.

Стаття 17. Обов'язки щодо збереження та надання інформації

1. Оптовий продавець зобов'язаний зберігати протягом десяти років та надавати на вимогу суб'єктів владних повноважень, а також Секретаріату Енергетичного Співтовариства інформацію про всі операції на підставі договорів купівлі-продажу природного газу з оптовими покупцями, постачальниками, операторами газотранспортних систем, операторами газосховищ та оператором установки LNG в такому обсязі: строк дії відповідного договору, обсяг операції, дата та час здійснення операції, ціна, а також загальні умови поставки та оплати, реквізити оптового покупця або постачальника, стан розрахунків.

2. Регулятор приймає рішення про часткове розголошення цієї інформації на запит суб'єктів ринку природного газу, за умови що це не призведе до розголошення інформації, що містить комерційну цінність для суб'єктів ринку природного газу, або інформації про конкретні операції.

3. Учасники оптового енергетичного ринку або особи, які діють від їх імені, особи, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, та торгові репозиторії, зобов'язані надавати Регулятору інформацію щодо господарсько-торговельних операцій на оптових енергетичних ринках, включаючи пропозиції (заявки).

Учасники оптового енергетичного ринку зобов'язані надавати Регулятору інформацію про потужність та використання установок для видобутку/виробництва, зберігання, транспортування або споживання природного газу, інформацію про потужність та використання установок LNG, включаючи планову та позапланову недоступність цих установок.

4. Регулятор визначає порядок, зміст, обсяг та періодичність подання інформації, надання якої передбачено цією статтею.

Стаття 13. Права та обов'язки споживача

.....

2. Споживач зобов'язаний, зокрема:

- 1) укласти договір про постачання природного газу;
- 2) забезпечувати своєчасну та повну оплату вартості природного газу згідно з умовами договорів;
- 3) не допускати несанкціонованого відбору природного газу;
- 4) забезпечувати безперешкодний доступ уповноважених представників оператора газотранспортної системи, оператора газорозподільної системи до вузлів обліку природного газу та з метою встановлення вузлів обліку газу;
- 5) припиняти (обмежувати) споживання природного газу відповідно до вимог законодавства та умов договорів.

Стаття 13. Права та обов'язки споживача

.....

2. Споживач зобов'язаний, зокрема:

- 1) укласти договір про постачання природного газу;
- 2) забезпечувати своєчасну та повну оплату вартості природного газу згідно з умовами договорів;
- 3) не допускати несанкціонованого відбору природного газу;
- 4) забезпечувати безперешкодний доступ уповноважених представників оператора газотранспортної системи, оператора газорозподільної системи до вузлів обліку природного газу та з метою встановлення вузлів обліку газу;
- 5) припиняти (обмежувати) споживання природного газу відповідно до вимог законодавства та умов договорів;

<p>.....</p>	<p>б) надавати стороні, з якою укладено договір про постачання/купівлю-продаж природного газу, інформацію щодо сумарної номінальної потужності свого газового обладнання .</p> <p>.....</p>
<p>Стаття 17. Обов'язки щодо збереження інформації</p> <p>1. Оптовий продавець зобов'язаний зберігати протягом п'яти років та надавати на вимогу суб'єктів владних повноважень, а також Секретаріату Енергетичного Співтовариства інформацію про всі операції на підставі договорів купівлі-продажу природного газу з оптовими покупцями, постачальниками, операторами газотранспортних систем, операторами газосховищ та оператором установки LNG в такому обсязі: строк дії відповідного договору, обсяг операції, дата та час здійснення операції, ціна, а також загальні умови поставки та оплати, реквізити оптового покупця або постачальника, стан розрахунків.</p> <p>2. Регулятор приймає рішення про часткове розголошення цієї інформації на запит суб'єктів ринку природного газу, за умови що це не призведе до розголошення інформації, що містить комерційну цінність для суб'єктів ринку природного газу, або інформації про конкретні операції.</p>	<p>Стаття 17. Обов'язки щодо збереження та надання інформації</p> <p>1. Оптовий продавець зобов'язаний зберігати протягом десяти років та надавати на вимогу суб'єктів владних повноважень, а також Секретаріату Енергетичного Співтовариства інформацію про всі операції на підставі договорів купівлі-продажу природного газу з оптовими покупцями, постачальниками, операторами газотранспортних систем, операторами газосховищ та оператором установки LNG в такому обсязі: строк дії відповідного договору, обсяг операції, дата та час здійснення операції, ціна, а також загальні умови поставки та оплати, реквізити оптового покупця або постачальника, стан розрахунків.</p> <p>2. Регулятор приймає рішення про часткове розголошення цієї інформації на запит суб'єктів ринку природного газу, за умови що це не призведе до розголошення інформації, що містить комерційну цінність для суб'єктів ринку природного газу, або інформації про конкретні операції.</p> <p>3. Учасники оптового енергетичного ринку або особи, які діють від їх імені, особи, які професійно</p>

	<p>організують операції з оптовими енергетичними продуктами, та торгіві репозиторії, зобов'язані надавати Регулятору інформацію щодо господарсько-торговельних операцій на оптових енергетичних ринках, включаючи пропозиції (заявки).</p> <p>Учасники оптового енергетичного ринку зобов'язані надавати Регулятору інформацію про потужність та використання установок для видобутку/виробництва, зберігання, транспортування або споживання природного газу, інформацію про потужність та використання установок LNG, включаючи планову та позапланову недоступність цих установок.</p> <p>4. Регулятор визначає порядок, зміст, обсяг та періодичність подання інформації, надання якої передбачено цією статтею.</p>
<p>Стаття 34. Основні принципи розподілу потужності та врегулювання перевантажень газотранспортної системи</p> <p>.....</p> <p>(частина відсутня)</p>	<p>Стаття 34. Основні принципи розподілу потужності та врегулювання перевантажень газотранспортної системи</p> <p>.....</p> <p>5. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний мати систему спостереження за розподілом потужності газотранспортної системи, за результатами функціонування якої невідкладно повідомляти Регулятора про операції, щодо яких має обґрунтовані підстави вважати, що операції щодо розподілу потужності здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією, або такі операції мають ознаки маніпулювання або спроби</p>

	<p>маніпулювання на ринку природного газу, за визначеною Регулятором формою. У зв'язку з цим оператор газотранспортної системи вважається особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу.</p>
<p>Стаття 35. Основні принципи балансування</p> <p>.....</p> <p>(частина відсутня)</p>	<p>Стаття 35. Основні принципи балансування</p> <p>.....</p> <p>4. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний мати систему спостереження за балансуванням, за результатами функціонування якої невідкладно повідомляти Регулятора про операції, щодо яких має обґрунтовані підстави вважати, що операції щодо балансування здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поведження з інсайдерською інформацією, або такі операції мають ознаки маніпулювання або спроби маніпулювання на ринку природного газу, за визначеною Регулятором формою. У зв'язку з цим оператор газотранспортної системи вважається особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу.</p>
<p>Стаття відсутня</p>	<p>Глава 10. Запобігання зловживанням на ринку природного газу</p> <p>Стаття 57-1. Обмеження щодо поведження з інсайдерською інформацією на ринку природного газу</p> <p>1. Інсайдерською інформацією на ринку природного</p>

газу є неоприлюднена інформація точного характеру, що прямо чи опосередковано стосується одного або декількох оптових енергетичних продуктів на ринку природного газу, розкриття або оприлюднення якої може значно вплинути на ринкову ціну одного або декількох оптових енергетичних продуктів. Такою інформацією, зокрема, є:

1) інформація, яка повинна бути оприлюднена відповідно до Закону України "Про ринок природного газу", кодексів газотранспортної системи та газосховищ, інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цього Закону, та умов договорів, оскільки така інформація до моменту її оприлюднення може справляти вплив на ринкові ціни;

2) інформація щодо потужностей та використання потужностей установок, призначених для видобутку, зберігання, транспортування або споживання природного газу, або потужностей та використання об'єктів LNG, включаючи планову або позапланову недоступність цих установок;

3) інша інформація, що може бути використана суб'єктами ринку природного газу для прийняття рішень щодо вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу, перелік якої визначається Регулятором.

Інформація вважається такою, що має точний характер, якщо вона вказує на обставини, що виникли

або з великою ймовірністю можуть виникнути, та/або подія, що сталася або обґрунтовано може статися, має специфічний характер і дає змогу зробити висновок щодо можливого впливу цих обставин або події на ціни оптових енергетичних продуктів.

2. Особам, які володіють інсайдерською інформацією, забороняється:

1) вчиняти або намагатися вчиняти на власну користь або на користь інших осіб, прямо або опосередковано, правочини з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу, яких стосується зазначена інформація, з використанням інсайдерської інформації;

2) розголошувати, передавати інсайдерську інформацію або надавати доступ до неї іншим особам (крім розкриття інсайдерської інформації в межах виконання професійних, трудових (службових) обов'язків та в інших випадках, передбачених законом);

3) на основі інсайдерської інформації надавати рекомендації щодо вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу, яких стосується зазначена інформація.

3. Обмеження, встановлені частиною другою цієї статті, поширюються на осіб, які володіють інсайдерською інформацією, а саме:

1) особи, які входять до складу наглядової ради або

виконавчого органу суб'єкта ринку;

2) особи, які є власниками акцій або часток (паїв) у статутному капіталі суб'єкта ринку;

3) особи, які мають доступ до зазначеної інформації у зв'язку з виконанням професійних, трудових (службових) обов'язків;

4) особи, які отримали доступ до інсайдерської інформації в результаті вчинення неправомірних дій;

5) особи, які знають або повинні знати, що інформація є інсайдерською.

4. Розкриттю підлягає інсайдерська інформація, якою володіє суб'єкт ринку та яка стосується його діяльності на ринку природного газу, у тому числі інформація щодо потужностей та використання потужностей установок, призначених для видобутку, зберігання, транспортування або споживання природного газу, або потужностей та використання об'єктів LNG, включаючи планову або позапланову недоступність цих установок.

Вимоги до розкриття інсайдерської інформації визначаються нормативно-правовими актами Регулятора, що регулюють діяльність суб'єктів ринку природного газу та взаємовідносини між ними.

5. Положення частини другої та третьої цієї статті не застосовуються до:

1) правочинів (операцій), здійснених під час виконання зобов'язань із купівлі/продажу оптових енергетичних продуктів, якщо ці правочини є результатом укладання торговельних операцій із купівлі-продажу або подання пропозицій на купівлю-продаж оптових енергетичних продуктів, до моменту отримання доступу (володіння) до інсайдерської інформації. Учасник оптового енергетичного ринку зобов'язаний не здійснювати будь-які зміни у таких правочинах (операціях) або вибіркоче відкликання заявок на купівлю-продаж оптових енергетичних продуктів після отримання доступу до інсайдерської інформації;

2) правочинів (операцій), здійснених суб'єктами господарювання, які провадять діяльність з видобутку (виробництва) природного газу, операторами газосховищ або операторами установок LNG (імпортерами) за умови існування хоча б одного з таких випадків:

а) правочини (операції) здійснені виключно з метою покриття фізичних витрат внаслідок незапланованих збоїв у системах/установках видобутку (виробництва), оскільки такі порушення в роботі систем/установок можуть призвести до неможливості виконання учасниками оптового енергетичного ринку своїх договірних зобов'язань, і лише в обсягах таких фізичних витрат. Таке звільнення застосовується, якщо відсутні інші активи, за рахунок яких можна покрити такі фізичні

втрати, або можливість їх покрити за рахунок послуг балансування оператора газотранспортної системи

б) здійснюються за погодженням (у рамках договорів) з оператором газотранспортної системи з метою дотримання вимог безпечної та надійної роботи системи.

Відповідна інформація, що стосується зазначених операцій, невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня з дня їх настання, надсилається учасниками оптового енергетичного ринку Регулятору.

Вказане звільнення застосовується на період неможливості виконання учасниками оптового енергетичного ринку своїх договірних зобов'язань внаслідок незапланованих збоїв в системах/одинацях видобутку (виробництва);

3) учасників оптового енергетичного ринку, які діють відповідно до правил роботи в надзвичайних ситуаціях, визначених законодавством, або за умови втручання в роботу ринку природного газу відповідальних органів державної влади з метою забезпечення безпеки постачання. При цьому ринкові механізми обмежені в цілому в системі або в певній її частині.

Відповідна інформація має бути опублікована органом уповноваженим на прийняття рішень у надзвичайних

ситуаціях, у тому числі на офіційному вебсайті такого органу державної влади.

7. Якщо інформація розповсюджується з метою здійснення професійної журналістської або творчої діяльності, то таке поширення інформації має бути оцінено з урахуванням законодавства, що регулює свободу преси та свободу слова і вільного самовираження в засобах масової інформації, крім випадків, коли буде виявлено хоча б один з таких фактів:

1) особа(-и) отримує(-ють) прямо чи опосередковано перевагу або матеріальну вигоду від поширення такої інформації;

2) розкриття або поширення здійснюється з метою введення в оману учасників оптового енергетичного ринку щодо попиту та пропозиції або цін, які сформувалися на оптовому енергетичному ринку.

8. Якщо розкриття інсайдерської інформації може завдати шкоди законним інтересам учасника оптового енергетичного ринку, такий учасник ринку може затримати опублікування інсайдерської інформації за умови, що така затримка в опублікуванні не вводить в оману громадськість та учасників оптовому енергетичному ринку, конфіденційність цієї інформації належним чином забезпечена та на основі цієї інформації не приймаються рішення щодо здійснення торговельних

	<p>операцій на оптових енергетичних ринках. При настанні такої ситуації учасник оптового енергетичного ринку має невідкладно надати таку інформацію разом із обґрунтуванням затримки в опублікуванні відповідної інформації Регулятору.</p> <p>9. Учасник оптового енергетичного ринку може відкласти розкриття конфіденційної інформації щодо захисту критичної інфраструктури, а також оцінки необхідності посилення її захисту, якщо вона класифікується як чутлива інформація щодо захисту критичної інфраструктури.</p>
Стаття відсутня	<p>Стаття 57-2. Заборона маніпулювання на ринку природного газу</p> <p>1. На ринку природного газу забороняється здійснювати будь-які маніпулювання або спроби маніпулювання.</p> <p>2. Маніпулюванням на ринку природного газу є:</p> <p>1) вчинення правочинів, надання розпоряджень та/або доручень на вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами, а також вчинення будь-яких інших дій, які:</p> <p>а) створюють, або можуть створити оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти;</p> <p>б) забезпечують або дозволяють забезпечити особі чи</p>

групі осіб, що координують свою діяльність, можливість сформувавши ціни на оптові енергетичні продукти на штучному рівні, за винятком випадку, коли особа, яка вчинила правочин або подала пропозицію про вчинення правочину з оптовим енергетичним продуктом, довела, що причини таких дій не суперечать чинному законодавству та укладання таких правочинів відповідає критеріям прийнятної ринкової практики;

в) є фіктивними правочинами або спробою здійснити фіктивні правочини, які дезорієнтують або можуть давати оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти;

2) розкриття або поширення інформації через засоби масової інформації, у тому числі електронні, або в будь-який інший спосіб, яке дає або може давати неправдиві або оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти, у тому числі поширення недостовірної інформації особою, яка знала або повинна була знати, що ця інформація є недостовірною.

3. Спробою маніпулювання ринком є:

1) укладання угод, подання пропозицій (заявок) на здійснення господарсько-торгівельних операцій або інші дії, які стосуються оптових енергетичних продуктів, з метою: подання неправдивих або оманливих сигналів як для попиту, так і для пропозиції або для формування цін

на оптові енергетичні продукти;

2) збереження ціни на один, або декілька оптових енергетичних продуктів на штучному рівні, за винятком випадку, якщо особа, яка уклала угоду з купівлі-продажу або подала пропозицію (заявку) на купівлю-продаж оптового енергетичного продукту, довела, що такі дії відповідають законодавству та укладання таких угод відповідає загальноприйнятій ринковій практиці на відповідному оптовому енергетичному ринку;

3) здійснення або намагання здійснити фіктивні правочини, які дезорієнтують або можуть давати оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції або для формування цін на оптові енергетичні продукти;

4) поширення інформації через засоби масової інформації, включаючи Інтернет, або будь-якими іншими засобами, що дають або можуть давати неправдиві або оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти.

3. Дії, що мають ознаки маніпулювання на ринку природного газу, а також прийнятні ринкові практики, які не є маніпулюванням на ринку природного газу визначаються Регулятором.

Стаття відсутня

Стаття 57-3. Запобігання зловживанням під час продажу природного газу на організованих товарних ринках

1. У разі, якщо купівля-продаж оптових енергетичних продуктів здійснюється на організованих торговельних майданчиках, товарних біржах, електронних торговельних майданчиках, особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, зобов'язана повідомляти Регулятора про операції, стосовно яких існують обґрунтовані підстави вважати, що вони здійснювалися з порушенням встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації або такі операції мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на оптовому енергетичному ринку, за визначеною Регулятором формою.

Регулятор встановлює вимоги до обсягу інформації про операції купівлі-продажу природного газу, які здійснюються на організованих торговельних майданчиках, товарних біржах, електронних торговельних майданчиках, та порядку її оприлюднення особами, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку природного газу.

**Розділ VI
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ РИНКУ
ПРИРОДНОГО ГАЗУ**

**Розділ VI
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ РИНКУ
ПРИРОДНОГО ГАЗУ**

Стаття 59. Відповідальність за порушення законодавства, що регулює функціонування ринку природного газу

1. Суб'єкти ринку природного газу, які порушили законодавство, що регулює функціонування ринку природного газу, несуть відповідальність згідно із законом.

2. Правопорушеннями на ринку природного газу зокрема є:

1) порушення ліцензіатами відповідних ліцензійних умов провадження господарської діяльності;

2) несанкціонований відбір природного газу;

3) використання природного газу споживачами в обсягах, що перевищують підтвержені в установленому порядку постачальниками;

4) неподання або несвоєчасне надання звітності, передбаченої цим Законом, а також подання недостовірної інформації у такій звітності;

5) використання приладів обліку природного газу, не повірених або не атестованих в установленому порядку;

6) необґрунтована відмова в доступі до газотранспортної або газорозподільної системи, газосховища або установки LNG або у приєднанні до газотранспортної або газорозподільної системи;

7) несанкціоноване втручання в роботу газової інфраструктури;

8) самовільне під'єднання до системи, зривання або пошкодження цілісності пломб, повірочного тавра, заглушок

Стаття 59. Відповідальність за порушення законодавства, що регулює функціонування ринку природного газу

1. Суб'єкти ринку природного газу, які порушили законодавство, що регулює функціонування ринку природного газу, несуть відповідальність згідно із законом.

2. Правопорушеннями на ринку природного газу зокрема є:

1) порушення ліцензіатами відповідних ліцензійних умов провадження господарської діяльності;

2) несанкціонований відбір природного газу;

3) використання природного газу споживачами в обсягах, що перевищують підтвержені в установленому порядку постачальниками;

4) неподання або несвоєчасне надання звітності, передбаченої цим Законом, а також подання недостовірної інформації у такій звітності;

5) використання приладів обліку природного газу, не повірених або не атестованих в установленому порядку;

6) необґрунтована відмова в доступі до газотранспортної або газорозподільної системи, газосховища або установки LNG або у приєднанні до газотранспортної або газорозподільної системи;

7) несанкціоноване втручання в роботу газової інфраструктури;

тощо, що впливає на безпеку постачання природного газу або результати вимірювання;

9) відмова у доступі уповноважених працівників оператора газотранспортної системи, оператора газорозподільної системи, постачальника до приміщень, житлових та підсобних приміщень, де розташовані газові прилади (пристрої), лічильники газу, якщо обов'язок надання такого доступу встановлюється законодавством;

10) невиконання законних постанов, розпоряджень, наказів, рішень та приписів суб'єктів владних повноважень на ринку природного газу, а також створення перешкод для виконання службових обов'язків посадовими особами таких суб'єктів;

11) неподання або несвоєчасне подання оператору газотранспортної системи, оператору газорозподільної системи, оператору газосховища, оператору установки LNG та суб'єктам владних повноважень на ринку природного газу інформації, передбаченої законодавством, або надання завідомо неправдивої інформації;

12) створення перешкод у виконанні робіт, пов'язаних з обслуговуванням об'єктів постачання природного газу та вжиття заходів до повного або часткового припинення постачання природного газу споживачам;

13) порушення технічних регламентів, норм, правил і стандартів;

14) необґрунтована відмова у складенні та підписанні актів приймання-передачі природного газу;

8) самовільне під'єднання до системи, зривання або пошкодження цілісності пломб, повірочного тавра, заглушок тощо, що впливає на безпеку постачання природного газу або результати вимірювання;

9) відмова у доступі уповноважених працівників оператора газотранспортної системи, оператора газорозподільної системи, постачальника до приміщень, житлових та підсобних приміщень, де розташовані газові прилади (пристрої), лічильники газу, якщо обов'язок надання такого доступу встановлюється законодавством;

10) невиконання законних постанов, розпоряджень, наказів, рішень та приписів суб'єктів владних повноважень на ринку природного газу, а також створення перешкод для виконання службових обов'язків посадовими особами таких суб'єктів;

11) неподання або несвоєчасне подання оператору газотранспортної системи, оператору газорозподільної системи, оператору газосховища, оператору установки LNG та суб'єктам владних повноважень на ринку природного газу інформації, передбаченої законодавством, або надання завідомо неправдивої інформації;

12) створення перешкод у виконанні робіт, пов'язаних з обслуговуванням об'єктів постачання природного газу та вжиття заходів до повного або часткового припинення постачання природного газу споживачам;

15) невиконання вимог Закону України "Про забезпечення комерційного обліку природного газу" щодо встановлення вузлів обліку природного газу та/або припинення розподілу природного газу споживачам, які використовують природний газ без його комерційного обліку.

3. У разі скоєння правопорушення на ринку природного газу до відповідних суб'єктів ринку природного газу можуть застосовуватися санкції у виді:

- 1) попередження про необхідність усунення порушень;
- 2) штрафу;
- 3) зупинення дії ліцензії;

13) порушення технічних регламентів, норм, правил і стандартів;

14) необґрунтована відмова у складенні та підписанні актів приймання-передачі природного газу;

15) невиконання вимог Закону України "Про забезпечення комерційного обліку природного газу" щодо встановлення вузлів обліку природного газу та/або припинення розподілу природного газу споживачам, які використовують природний газ без його комерційного обліку;

16) зловживання на оптовому енергетичному ринку, а саме:

а) порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації;

б) дії, що мають ознаки маніпулювання та спроби маніпулювання на ринку природного газу;

в) нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог.

3. У разі скоєння правопорушення на ринку природного газу до відповідних суб'єктів ринку природного газу можуть застосовуватися санкції у виді:

- 1) попередження про необхідність усунення порушень;
- 2) штрафу;

4) анулювання ліцензії.

4. Регулятор у разі скоєння правопорушення на ринку природного газу приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів) у таких розмірах:

1) до 10 відсотків річного доходу (виручки) вертикально інтегрованої організації, який визначається як сумарна вартість доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) усіх юридичних та фізичних осіб, що входять до складу такої організації, - на вертикально інтегровану організацію за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

2) до 10 відсотків від річного доходу (виручки) оператора газотранспортної системи - на оператора газотранспортної системи за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

3) до 10 відсотків від річного доходу (виручки) власника газотранспортної системи - на власника газотранспортної системи за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

4) від 900 до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на посадових осіб вертикально інтегрованої організації або оператора газотранспортної системи за

3) зупинення дії ліцензії;

4) анулювання ліцензії.

4. Регулятор у разі скоєння правопорушення на ринку природного газу приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів) у таких розмірах:

1) до 10 відсотків річного доходу (виручки) вертикально інтегрованої організації, який визначається як сумарна вартість доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) усіх юридичних та фізичних осіб, що входять до складу такої організації, - на вертикально інтегровану організацію за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

2) до 10 відсотків від річного доходу (виручки) оператора газотранспортної системи - на оператора газотранспортної системи за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

3) до 10 відсотків від річного доходу (виручки) власника газотранспортної системи - на власника газотранспортної системи за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

4) від 900 до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на посадових осіб вертикально інтегрованої

порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

5) від 3000 до 50000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу, що підлягає ліцензуванню:

а) за провадження господарської діяльності на ринку природного газу, що підлягає ліцензуванню, без ліцензії, у тому числі провадження господарської діяльності на ринку природного газу за відсутності остаточного рішення про сертифікацію, прийнятого щодо відповідного суб'єкта;

б) за порушення ліцензійних умов провадження відповідного виду господарської діяльності на ринку природного газу, що підлягає ліцензуванню;

б-1) за невиконання або несвоєчасне виконання рішень Регулятора, прийнятих у межах його повноважень;

б-2) за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку природного газу;

в) за порушення правил обліку та звітності суб'єктів ринку природного газу, передбачених цим Законом;

г) за неподання інформації Регулятору, оператору газотранспортної системи або іншому суб'єкту ринку природного газу, якщо обов'язковість подання такої інформації встановлена законодавством;

організації або оператора газотранспортної системи за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

5) від 3000 до 50000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - **на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу відповідно до законодавства у сфері функціонування ринку природного газу:**

а) за провадження господарської діяльності на ринку природного газу, що підлягає ліцензуванню, без ліцензії, у тому числі провадження господарської діяльності на ринку природного газу за відсутності остаточного рішення про сертифікацію, прийнятого щодо відповідного суб'єкта;

б) за порушення ліцензійних умов провадження відповідного виду господарської діяльності на ринку природного газу, що підлягає ліцензуванню;

б-1) за невиконання або несвоєчасне виконання рішень Регулятора, прийнятих у межах його повноважень;

б-2) за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку природного газу;

в) за порушення правил обліку та звітності суб'єктів ринку природного газу, передбачених цим Законом;

г) за неподання інформації Регулятору, оператору газотранспортної системи або іншому суб'єкту ринку

<p>г) за відмову у доступі до газотранспортної або газорозподільної системи, газосховища або установки LNG у непередбачених законом випадках;</p> <p>д) за недодержання встановлених технічних норм та стандартів безпеки;</p> <p>б) від 20 до 900 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на посадових осіб суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу,</p>	<p>природного газу, якщо обов'язковість подання такої інформації встановлена законодавством;</p> <p>г) за відмову у доступі до газотранспортної або газорозподільної системи, газосховища або установки LNG у непередбачених законом випадках;</p> <p>д) за недодержання встановлених технічних норм та стандартів безпеки;</p> <p>5-1) до 3 000 000 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу відповідно до законодавства у сфері функціонування ринку природного газу:</p> <p>а) за порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації;</p> <p>б) за маніпулювання або спроби маніпулювання на ринку природного газу;</p> <p>5-2) до 1 500 000 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу, – за нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог;</p> <p>б) від 20 до 900 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на посадових осіб суб'єктів господарювання, що</p>
--	---

що підлягає ліцензуванню, за порушення, передбачені пунктом 5 цієї частини.

(абзац відсутній)

5. Під час визначення санкцій за порушення, передбачені цією статтею, Регулятор враховує серйозність і тривалість правопорушення, наслідки правопорушення для інтересів ринку природного газу та його суб'єктів, пом'якшуючі та обтяжуючі обставини.

Поведінка правопорушника, спрямована на зменшення негативних наслідків правопорушення, негайне припинення правопорушення після його виявлення, сприяння виявленню правопорушення Регулятором під час перевірки вважаються пом'якшуючими обставинами.

Поведінка правопорушника, спрямована на приховування правопорушення та його негативних наслідків, на продовження вчинення правопорушення, а також повторне вчинення правопорушення на ринку природного газу вважаються обтяжуючими обставинами.

провадять господарську діяльність на ринку природного газу відповідно до законодавства у сфері функціонування ринку природного газу, за порушення, передбачені пунктом 5 цієї частини;

Незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого пунктами 5-1 та 5-2 цієї частини, розмір штрафу, який накладається на суб'єкта господарювання, не повинен бути більше 10 відсотків його річного доходу (виручки), що визначається як сумарна вартість доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на ринку природного газу.

5. Під час визначення санкцій за порушення, передбачені цією статтею, Регулятор враховує серйозність і тривалість правопорушення, наслідки правопорушення для інтересів ринку природного газу та його суб'єктів, пом'якшуючі та обтяжуючі обставини.

Поведінка правопорушника, спрямована на зменшення негативних наслідків правопорушення, негайне припинення правопорушення після його виявлення, сприяння виявленню правопорушення Регулятором під час перевірки вважаються пом'якшуючими обставинами.

Поведінка правопорушника, спрямована на приховування правопорушення та його негативних наслідків, на продовження вчинення правопорушення, а також повторне вчинення правопорушення на ринку природного газу вважаються обтяжуючими обставинами.

<p>6. Рішення Регулятора про накладення санкцій за порушення, передбачені цією статтею, може бути прийняте протягом 30-денного строку з дня складення акта перевірки.</p> <p>Накладення санкцій, передбачених цією статтею, не допускається, якщо порушення було виявлено через п'ять або більше років після його скоєння (у разі триваючого порушення - його припинення) або виявлення його наслідків.</p> <p>7. За одне правопорушення на ринку природного газу може застосуватися лише один вид штрафної санкції (штраф) або штраф разом із зупиненням дії ліцензії.</p> <p>8. Рішення про накладення санкцій Регулятором оскаржуються в судовому порядку.</p> <p>9. Суми стягнених штрафів зараховуються до Державного бюджету України.</p> <p>Суми штрафів у разі їх несплати стягуються в судовому порядку.</p>	<p>6. Рішення Регулятора про накладення санкцій за порушення, передбачені цією статтею, може бути прийняте протягом 30-денного строку з дня складення акта перевірки чи висновку про результати розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку.</p> <p>Накладення санкцій, передбачених цією статтею, не допускається, якщо порушення було виявлено через десять або більше років після його скоєння (у разі триваючого порушення - його припинення) або виявлення його наслідків.</p> <p>7. За одне правопорушення на ринку природного газу може застосуватися лише один вид штрафної санкції (штраф) або штраф разом із зупиненням дії ліцензії.</p> <p>8. Рішення про накладення санкцій Регулятором оскаржуються в судовому порядку.</p> <p>9. Суми стягнених штрафів зараховуються до Державного бюджету України.</p> <p>Суми штрафів у разі їх несплати стягуються в судовому порядку.</p>
<p>Закон України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг"</p>	
<p>Відсутня</p>	<p>Стаття 2-1. Визначення термінів</p> <p>1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:</p>

оптовий енергетичний ринок – будь-який ринок, на якому здійснюються господарсько-торговельні операції з оптовими енергетичними продуктами;

оптові енергетичні продукти – договори (угоди) незалежно від місця та часу їх укладення, зокрема:

про купівлю-продаж електричної енергії або природного газу, місцем постачання яких є договірні сторони Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, включаючи пов'язані з ними похідні фінансові інструменти,

про передачу електричної енергії або транспортування природного газу, доступ до пропускної спроможності, включаючи пов'язані з ними похідні фінансові інструменти,

про постачання або розподіл електричної енергії та/або природного газу кінцевим споживачам з сумарною номінальною потужністю споживання установок споживача, що забезпечує технічну спроможність споживання електричної енергії або газу в обсязі 600 ГВт·год на рік та вище;

особа, яка професійно організовує та/або укладає операції з оптовими енергетичними продуктами – фізична або юридична особа, із організації та/або укладання правочинів з оптовими енергетичними продуктами в інтересах учасників оптових енергетичних

ринків зокрема на організованих торговельних майданчиках, товарних біржах, електронних торговельних майданчиках відповідно до вимог цього Закону та іншого законодавства;

учасник оптового енергетичного ринку – будь-яка особа, яка здійснює операції з укладання угод з купівлі-продажу або подає пропозиції (заявки) на купівлю-продаж оптового енергетичного продукту на одному чи більше оптових енергетичних ринках.

Інші терміни вживаються в значеннях, наведених у законах України «Про ринок електричної енергії», «Про ринок природного газу», «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» та інших законах України.

Стаття 6. Відносини Регулятора з Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, іншими органами державної влади

.....

4. Регулятор взаємодіє з Антимонопольним комітетом України та органами фінансового контролю у процесі моніторингу та під час проведення Антимонопольним комітетом України розслідувань на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг. У разі виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції Регулятор звертається до Антимонопольного комітету України з поданням для прийняття відповідного рішення.

Стаття 6. Відносини Регулятора з Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, іншими органами державної влади

.....

4. Регулятор взаємодіє з Антимонопольним комітетом України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку та органами фінансового контролю у процесі моніторингу та під час проведення Регулятором або іншим органом розслідувань порушень щодо функціонування ринків електричної енергії та природного газу. Така взаємодія та співпраця не повинні применшувати роль і повноваження Регулятора при

<p>5. Регулятор надає на запит Кабінету Міністрів України, інших органів державної влади документи, статистичну та іншу інформацію, необхідні для виконання ними своїх функцій.</p>	<p>виконанні зобов'язань, взятих Україною відповідно до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства.</p> <p>У разі виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції Регулятор звертається до Антимонопольного комітету України з поданням для прийняття відповідного рішення.</p> <p>5. Регулятор надає на запит Кабінету Міністрів України, інших органів державної влади документи, статистичну та іншу інформацію, необхідні для виконання ними своїх функцій.</p>
<p>Стаття 14. Порядок організації роботи Регулятора та прийняття рішень</p> <p>.....</p> <p>4. Регулятор на своїх засіданнях:</p> <p>1) розглядає та приймає рішення з питань, що належать до його компетенції;</p> <p>2) розглядає і схвалює в межах своїх повноважень проекти актів законодавства, пропозиції стосовно вдосконалення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>3) приймає нормативно-правові акти з питань, що належать до його компетенції;</p> <p>4) затверджує щорічний звіт Регулятора;</p>	<p>Стаття 14. Порядок організації роботи Регулятора та прийняття рішень</p> <p>.....</p> <p>4. Регулятор на своїх засіданнях:</p> <p>1) розглядає та приймає рішення з питань, що належать до його компетенції;</p> <p>2) розглядає і схвалює в межах своїх повноважень проекти актів законодавства, пропозиції стосовно вдосконалення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>3) приймає нормативно-правові акти з питань, що належать до його компетенції;</p>

<p>5) затверджує регламент Регулятора;</p> <p>6) розглядає справи про адміністративні правопорушення;</p> <p>7) розглядає справи щодо видачі ліцензій та дотримання суб'єктами господарювання ліцензійних умов, а також щодо застосування санкцій за порушення ліцензійних умов та законодавства з питань державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суміжних ринків.</p> <p>Перелік питань, що вносяться на розгляд Регулятора, оприлюднюється не пізніше як за три робочі дні до дня проведення засідання на офіційному веб-сайті Регулятора.</p> <p>Разом з переліком питань, що вносяться на розгляд Регулятора, підлягають оприлюдненню на офіційному веб-сайті Регулятора проекти рішень Регулятора та обґрунтування до них, одержані зауваження та пропозиції, а також вмотивована позиція Регулятора щодо одержаних зауважень.</p>	<p>4) затверджує щорічний звіт Регулятора;</p> <p>5) затверджує регламент Регулятора;</p> <p>6) розглядає справи про адміністративні правопорушення;</p> <p>7) розглядає справи щодо видачі ліцензій та дотримання суб'єктами господарювання ліцензійних умов, а також щодо застосування санкцій за порушення ліцензійних умов та законодавства з питань державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суміжних ринків;</p> <p>8) розглядає справи щодо зловживань на оптовому енергетичному ринку.</p> <p>Перелік питань, що вносяться на розгляд Регулятора, оприлюднюється не пізніше як за три робочі дні до дня проведення засідання на офіційному веб-сайті Регулятора.</p> <p>Разом з переліком питань, що вносяться на розгляд Регулятора, підлягають оприлюдненню на офіційному веб-сайті Регулятора проекти рішень Регулятора та обґрунтування до них, одержані зауваження та пропозиції, а також вмотивована позиція Регулятора щодо одержаних зауважень.</p>
<p>Стаття 17. Функції та повноваження Регулятора</p> <p>1. Для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор:</p>	<p>Стаття 17. Функції та повноваження Регулятора</p> <p>1. Для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор:</p>

1) приймає обов'язкові до виконання рішення з питань, що належать до його компетенції;

2) вносить пропозиції до органів державної влади щодо вдосконалення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг;

3) розробляє та затверджує нормативно-правові акти, зокрема:

ліцензійні умови провадження господарської діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг;

порядки контролю за дотриманням вимог законодавства у відповідній сфері регулювання та ліцензійних умов;

порядок розрахунку та встановлення ставки внесків на регулювання;

показники якості надання послуг суб'єктами природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг та суб'єктами, що провадять діяльність на суміжних ринках;

правила ринку, правила ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку та зміни до них відповідно до Закону України "Про ринок електричної енергії";

правила розгляду звернень споживачів щодо дій суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та врегулювання спорів;

правила врегулювання спорів, що виникають між суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, а також спорів, що

1) приймає обов'язкові до виконання рішення з питань, що належать до його компетенції;

2) вносить пропозиції до органів державної влади щодо вдосконалення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг;

3) розробляє та затверджує нормативно-правові акти, зокрема:

ліцензійні умови провадження господарської діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг;

порядки контролю за дотриманням вимог законодавства у відповідній сфері регулювання та ліцензійних умов;

порядок розрахунку та встановлення ставки внесків на регулювання;

показники якості надання послуг суб'єктами природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг та суб'єктами, що провадять діяльність на суміжних ринках;

правила ринку, правила ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку та зміни до них відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії»;

правила розгляду звернень споживачів щодо дій суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та врегулювання спорів;

правила врегулювання спорів, що виникають між суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, а також спорів,

виникають між оператором системи передачі електричної енергії, оператором газотранспортної системи та/або оператором газосховищ та суб'єктом управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії;

порядки (правила) організації обліку та звітності за видами ліцензованої діяльності;

порядки (методики) формування, розрахунку та встановлення державних регульованих цін і тарифів для суб'єктів природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг, а також для інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом;

кодекси систем передачі та розподілу електричної енергії, газотранспортної та газорозподільних систем, кодекси газосховищ та установки LNG, підготовлені операторами, та ініціює внесення змін до них;

порядки (методики) приєднання до електричних, теплових, газових мереж, розрахунку плати за приєднання та фінансування послуг з приєднання;

правила користування (постачання) товарами та послугами на роздрібних ринках;

що виникають між оператором системи передачі електричної енергії, оператором газотранспортної системи та/або оператором газосховищ та суб'єктом управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії;

порядки (правила) організації обліку та звітності за видами ліцензованої діяльності;

порядки (методики) формування, розрахунку та встановлення державних регульованих цін і тарифів для суб'єктів природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг, а також для інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом;

кодекси систем передачі та розподілу електричної енергії, газотранспортної та газорозподільних систем, кодекси газосховищ та установки LNG, підготовлені операторами, та ініціює внесення змін до них;

порядки (методики) приєднання до електричних, теплових, газових мереж, розрахунку плати за приєднання та фінансування послуг з приєднання;

правила користування (постачання) товарами та послугами на роздрібних ринках;

форми звітності суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та порядок їх подання;

порядок розслідування порушень законодавства щодо функціонування ринків електричної енергії та природного газу;

порядок ліцензування видів господарської діяльності, державне регулювання яких здійснюється Регулятором;

4) здійснює:

ліцензування видів господарської діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг, передбачених законом;

визначення умов, за яких суб'єкти природних монополій і суміжних ринків у сферах енергетики та комунальних послуг можуть провадити діяльність без ліцензії;

визначення умов доступу до товарів (послуг), що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг;

встановлення обмежень для суб'єктів природних монополій щодо суміщення видів діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг;

контроль за недопущенням перехресного субсидіювання при провадженні господарської діяльності суб'єктами

форми звітності суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та порядок їх подання;

порядок розслідування **зловживань на оптовому енергетичному ринку**;

порядок ліцензування видів господарської діяльності, державне регулювання яких здійснюється Регулятором;

порядок (методику) визначення розміру штрафів , які накладаються Регулятором.

4) здійснює:

ліцензування видів господарської діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг, передбачених законом;

визначення умов, за яких суб'єкти природних монополій і суміжних ринків у сферах енергетики та комунальних послуг можуть провадити діяльність без ліцензії;

визначення умов доступу до товарів (послуг), що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг;

встановлення обмежень для суб'єктів природних монополій щодо суміщення видів діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг;

контроль за недопущенням перехресного субсидіювання при провадженні господарської діяльності суб'єктами природних монополій і суміжних ринків у сферах енергетики та комунальних послуг;

природних монополій і суміжних ринків у сферах енергетики та комунальних послуг;

5) контролює виконання операторами систем передачі та розподілу, операторами газотранспортної та газорозподільних систем, іншими суб'єктами ринків електричної енергії і природного газу, а у відповідних випадках - власниками систем їхніх зобов'язань відповідно до закону;

6) затверджує типові та схвалює примірні договори відповідно до закону;

7) здійснює сертифікацію операторів системи передачі та газотранспортної системи відповідно до встановленого ним порядку;

8) визначає і публікує умови доступу до транскордонної системи передачі електричної енергії та природного газу, включаючи процедури розподілу пропускної спроможності та управління перевантаженням;

9) затверджує і публікує умови надання послуг з балансування, які повинні надаватися на справедливій і недискримінаційній основі, ґрунтуватися на об'єктивних критеріях, з найбільшою економічною ефективністю і забезпечувати стимулювання користувачів мережі до балансування свого споживання енергії з мережі та постачання енергії в мережу;

5) контролює виконання операторами систем передачі та розподілу, операторами газотранспортної та газорозподільних систем, іншими суб'єктами ринків електричної енергії і природного газу, а у відповідних випадках - власниками систем їхніх зобов'язань відповідно до закону;

6) затверджує типові та схвалює примірні договори відповідно до закону;

7) здійснює сертифікацію операторів системи передачі та газотранспортної системи відповідно до встановленого ним порядку;

8) визначає і публікує умови доступу до транскордонної системи передачі електричної енергії та природного газу, включаючи процедури розподілу пропускної спроможності та управління перевантаженням;

9) затверджує і публікує умови надання послуг з балансування, які повинні надаватися на справедливій і недискримінаційній основі, ґрунтуватися на об'єктивних критеріях, з найбільшою економічною ефективністю і забезпечувати стимулювання користувачів мережі до балансування свого споживання енергії з мережі та постачання енергії в мережу;

9-1) визначає вимоги щодо забезпечення добросовісності та прозорості на оптовому енергетичному ринку відповідно до вимог нормативно-правових актів Енергетичного Співтовариства;

10) бере участь у регулюванні платіжно-розрахункових відносин на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг у випадках, визначених законом;

11) контролює додержання ліцензіатами законодавства у відповідній сфері регулювання і ліцензійних умов провадження господарської діяльності та вживає заходів до запобігання порушенням ліцензійних умов;

12) розглядає справи про порушення ліцензійних умов, а також справи про адміністративні правопорушення і за результатами розгляду приймає рішення про застосування санкцій, накладення адміністративних стягнень у випадках, передбачених законом, приймає у межах своєї компетенції рішення про направлення до відповідних державних органів матеріалів про виявлені факти порушення законодавства;

13) встановлює державні регульовані ціни і тарифи на товари (послуги) суб'єктів природних монополій та інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні

9-2) контролює оптовий енергетичний ринок та поведінку суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ньому, з метою виявлення ознак зловживань на оптовому енергетичному ринку або підозрілої діяльності;

10) бере участь у регулюванні платіжно-розрахункових відносин на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг у випадках, визначених законом;

11) контролює додержання ліцензіатами законодавства у відповідній сфері регулювання і ліцензійних умов провадження господарської діяльності та вживає заходів до запобігання порушенням ліцензійних умов;

12) розглядає справи про порушення ліцензійних умов, **справи про зловживання на оптовому енергетичному ринку**, а також справи про адміністративні правопорушення і за результатами розгляду приймає рішення про застосування санкцій, накладення адміністративних стягнень у випадках, передбачених законом, приймає у межах своєї компетенції рішення про направлення до відповідних державних органів матеріалів про виявлені факти порушення законодавства;

13) встановлює державні регульовані ціни і тарифи на товари (послуги) суб'єктів природних монополій та інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом, та змінює їх за результатами перевірки або моніторингу;

повноваження надані Регулятору законом, та змінює їх за результатами перевірки або моніторингу;

14) забезпечує захист прав та законних інтересів споживачів товарів (послуг), які виробляються (надаються) суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, розгляд звернень таких споживачів та врегулювання спорів, надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора;

15) здійснює моніторинг та аналіз ринків у сферах енергетики та комунальних послуг;

14) забезпечує захист прав та законних інтересів споживачів товарів (послуг), які виробляються (надаються) суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, розгляд звернень таких споживачів та врегулювання спорів, надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора;

15) здійснює моніторинг та аналіз ринків у сферах енергетики та комунальних послуг;

15-1) реєструє учасників оптового енергетичного ринку та веде реєстр учасників оптового енергетичного ринку відповідно до затвердженого Регулятором порядку;

15-2) визначає дії, що мають ознаки маніпулювання;

15-3) визначає порядок, зміст, обсяг та періодичність подання інформації учасниками оптового енергетичного ринку, щодо вчинених ними господарсько-торговельних операцій з оптовими енергетичними продуктами (включаючи виконані та невиконані пропозиції (заявки));

15-4) встановлює вимоги до осіб, що надають інформацію від імені о оптовогх енергетичного ринку, зазначену в пункті 15-3 частини першої цієї статті, та порядок набуття, призупинення і припинення статусу такої особи;

<p>16) організує проведення науково-технічних та аналітичних досліджень з питань, що належать до його компетенції;</p> <p>17) оприлюднює інформацію про свою діяльність відповідно до закону та здійснює інші заходи щодо налагодження діалогу з громадськістю, створює умови для участі громадян у процесі формування та реалізації державної політики;</p> <p>18) бере участь у підготовці проектів міжнародних договорів України;</p> <p>19) здійснює заходи щодо адаптації законодавства України у сфері енергетики до законодавства Європейського Союзу, в тому числі впроваджує в регуляторні акти регламенти, прийняті на рівні Енергетичного Співтовариства, та проводить консультації з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства щодо питань адаптації законодавства України;</p>	<p>15-5) створює та веде реєстр осіб, що надають інформацію від імені учасників оптових енергетичних ринків;</p> <p>15-6) визначає порядок встановлення граничної плати на послуги осіб, що надають інформацію від імені учасників оптових енергетичних ринків;</p> <p>16) організує проведення науково-технічних та аналітичних досліджень з питань, що належать до його компетенції;</p> <p>17) оприлюднює інформацію про свою діяльність відповідно до закону та здійснює інші заходи щодо налагодження діалогу з громадськістю, створює умови для участі громадян у процесі формування та реалізації державної політики;</p> <p>18) бере участь у підготовці проектів міжнародних договорів України;</p> <p>19) здійснює заходи щодо адаптації законодавства України у сфері енергетики до законодавства Європейського Союзу, в тому числі впроваджує в регуляторні акти регламенти, прийняті на рівні Енергетичного Співтовариства, та проводить консультації з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства щодо питань адаптації законодавства України;</p> <p>19-1) співпрацює з Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства та регулюючими органами інших держав з метою виконання функцій та</p>
--	---

20) встановлює мінімальні стандарти та вимоги до якості обслуговування споживачів у сферах енергетики та комунальних послуг, визначає умови, порядок і розміри компенсації споживачам, що застосовується у разі недотримання встановлених стандартів та вимог до якості обслуговування споживачів, здійснює моніторинг їх дотримання;

21) схвалює/затверджує інвестиційні програми (плани розвитку) суб'єктів, діяльність яких регулюється Регулятором, у випадках, встановлених законом, та вносить зміни до них відповідно до порядку, затвердженого Регулятором;

21¹) погоджує договори, що передбачають здійснення фінансування оператора системи передачі або оператора газотранспортної системи та укладаються між оператором системи передачі або оператором газотранспортної системи та власником системи передачі або власником газотранспортної системи в особі уповноваженого суб'єкта управління об'єктами державної власності;

22) забезпечує досудовий розгляд спорів, що виникають між суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг;

завдань, що визначені законодавством Європейського Союзу щодо доброчесності та прозорості оптового енергетичного ринку;

20) встановлює мінімальні стандарти та вимоги до якості обслуговування споживачів у сферах енергетики та комунальних послуг, визначає умови, порядок і розміри компенсації споживачам, що застосовується у разі недотримання встановлених стандартів та вимог до якості обслуговування споживачів, здійснює моніторинг їх дотримання;

21) схвалює/затверджує інвестиційні програми (плани розвитку) суб'єктів, діяльність яких регулюється Регулятором, у випадках, встановлених законом, та вносить зміни до них відповідно до порядку, затвердженого Регулятором;

21¹) погоджує договори, що передбачають здійснення фінансування оператора системи передачі або оператора газотранспортної системи та укладаються між оператором системи передачі або оператором газотранспортної системи та власником системи передачі або власником газотранспортної системи в особі уповноваженого суб'єкта управління об'єктами державної власності;

22) забезпечує досудовий розгляд спорів, що виникають між суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг;

22¹) проводить розслідування порушень щодо функціонування ринків електричної енергії та природного газу відповідно до затвердженого порядку;

22²) встановлює відповідно до затвердженої ним методики розміри нормативних та виробничо-технологічних втрат/витрат природного газу для кожного оператора газорозподільної системи, які враховуються при встановленні тарифів на послуги розподілу природного газу;

23) здійснює у встановленому законодавством порядку видавничу діяльність;

24) забезпечує відповідно до закону доступ споживачів до інформації про ціни/тарифи у сферах постачання електричної енергії, природного газу, а також у сферах тепlopостачання, централізованого водopостачання та водовідведення;

25) проводить консультації з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства з метою отримання висновків щодо застосування європейського енергетичного права;

26) виконує інші функції та повноваження, визначені законом.

2. Регулятор має право:

1) приймати рішення з питань, що належать до його компетенції, які є обов'язковими до виконання;

22¹) проводить розслідування **зловживань на оптовому енергетичному ринку** відповідно до затвердженого Регулятором порядку;

22²) встановлює відповідно до затвердженої ним методики розміри нормативних та виробничо-технологічних втрат/витрат природного газу для кожного оператора газорозподільної системи, які враховуються при встановленні тарифів на послуги розподілу природного газу;

23) здійснює у встановленому законодавством порядку видавничу діяльність;

24) забезпечує відповідно до закону доступ споживачів до інформації про ціни/тарифи у сферах постачання електричної енергії, природного газу, а також у сферах тепlopостачання, централізованого водopостачання та водовідведення;

25) проводить консультації з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства з метою отримання висновків щодо застосування європейського енергетичного права;

26) виконує інші функції та повноваження, визначені законом.

2. Регулятор має право:

1) приймати рішення з питань, що належать до його компетенції, які є обов'язковими до виконання;

1¹) встановлювати граничні ціни (тимчасові мінімальні та/або максимальні цінові межі) на ринку «на добу наперед»,

1¹) встановлювати граничні ціни (тимчасові мінімальні та/або максимальні цінові межі) на ринку "на добу наперед", внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку для кожної торгової зони відповідно до методики, визначеної Регулятором;

2) вимагати від операторів систем передачі та розподілу електричної енергії або операторів газотранспортної та газорозподільних систем за необхідності змінювати умови і положення, у тому числі тарифи або методики, з метою забезпечення їх пропорційності і застосування на недискримінаційній основі;

3) отримувати безоплатно на свій запит необхідні для виконання покладених функцій:

від суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, - копії документів, статистичну та іншу інформацію про їхню діяльність;

від органів державної влади - документи, матеріали, статистичну та іншу інформацію, необхідну для виконання покладених функцій;

від суб'єктів управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі

внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку для кожної торгової зони відповідно до методики, визначеної Регулятором;

2) вимагати від операторів систем передачі та розподілу електричної енергії або операторів газотранспортної та газорозподільних систем за необхідності змінювати умови і положення, у тому числі тарифи або методики, з метою забезпечення їх пропорційності і застосування на недискримінаційній основі;

3) отримувати безоплатно на свій запит необхідні для виконання покладених функцій:

від суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, - копії документів, статистичну та іншу інформацію про їхню діяльність;

від учасників оптового енергетичного ринку та осіб, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, - копії документів, дані та іншу інформацію стосовно операцій з оптовими енергетичними продуктами;

від органів державної влади - документи, матеріали, статистичну та іншу інформацію, необхідну для виконання покладених функцій;

від суб'єктів управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі

електричної енергії - копії документів, матеріали, статистичну та іншу інформацію, необхідні для здійснення моніторингу відносин між суб'єктами управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії, оператором системи передачі електричної енергії, оператором газотранспортної системи та/або оператором газосховищ, а також вирішення спорів між ними відповідно до закону;

4) вимагати від суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, надання у визначені Регулятором строки, але не менш як протягом 10 робочих днів, завірених в установленому законодавством порядку копій документів, пояснень та іншої інформації, пов'язаної з провадженням такими суб'єктами ліцензованої діяльності, необхідних для виконання покладених функцій;

5) передавати у порядку, встановленому законодавством, відповідним державним органам матеріали про виявлені факти порушення законодавства;

6) звертатися до суду з підстав, передбачених законом, та здійснювати захист своїх прав та законних інтересів у суді;

7) залучати вчених та спеціалістів центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками) до розроблення проектів нормативно-правових актів, проведення консультацій та експертиз у сферах енергетики та комунальних послуг;

електричної енергії - копії документів, матеріали, статистичну та іншу інформацію, необхідні для здійснення моніторингу відносин між суб'єктами управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії, оператором системи передачі електричної енергії, оператором газотранспортної системи та/або оператором газосховищ, а також вирішення спорів між ними відповідно до закону;

4) вимагати від суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, надання у визначені Регулятором строки, але не менш як протягом 10 робочих днів, завірених в установленому законодавством порядку копій документів, пояснень та іншої інформації, пов'язаної з провадженням такими суб'єктами ліцензованої діяльності, необхідних для виконання покладених функцій;

5) передавати у порядку, встановленому законодавством, відповідним державним органам матеріали про виявлені факти порушення законодавства;

6) звертатися до суду з підстав, передбачених законом, та здійснювати захист своїх прав та законних інтересів у суді;

7) залучати вчених та спеціалістів центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками) до розроблення проектів нормативно-правових актів,

<p>8) укласти угоди про співробітництво з питань своїх повноважень з іноземними і міжнародними органами та організаціями, у тому числі з регулюючими органами інших держав;</p> <p>9) співпрацювати з регулюючими органами інших держав і Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства, отримувати і надавати будь-яку інформацію, необхідну для виконання покладених на них завдань відповідно до цього Закону;</p> <p>10) утворювати за потреби у межах своєї компетенції робочі групи, постійні або тимчасові консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи;</p> <p>11) інші права, визначені законом.</p>	<p>проведення консультацій та експертиз у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>8) укласти угоди про співробітництво з питань своїх повноважень з іноземними і міжнародними органами та організаціями, у тому числі з регулюючими органами інших держав;</p> <p>9) співпрацювати з регулюючими органами інших держав і Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства, отримувати і надавати будь-яку інформацію, необхідну для виконання покладених на них завдань відповідно до цього Закону;</p> <p>10) утворювати за потреби у межах своєї компетенції робочі групи, постійні або тимчасові консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи;</p> <p>11) інші права, визначені законом.</p>
<p>Стаття 19. Особливості здійснення державного контролю на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг</p> <p>1. Регулятор здійснює державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов шляхом проведення планових та позапланових виїзних, а також невиїзних перевірок відповідно до затверджених ним порядків контролю.</p>	<p>Стаття 19. Особливості здійснення державного контролю на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг</p> <p>1. Регулятор здійснює державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов (крім зловживань на оптовому енергетичному ринку) шляхом проведення планових та позапланових виїзних, а</p>

	також невіізних перевірок відповідно до затверджених ним порядків контролю.
<p>Стаття 20. Моніторинг ринків у сферах енергетики та комунальних послуг</p> <p>1. Регулятор здійснює моніторинг функціонування ринків у сферах енергетики та комунальних послуг, який забезпечується шляхом проведення аналізу та оцінки, зокрема:</p> <p>1) рівня прозорості та конкуренції на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>2) рівня відкриття та ефективності функціонування ринків у сферах енергетики та комунальних послуг, рівня конкуренції на оптовому і роздрібному ринках, показників зміни постачальника і статистики відключень, рівня цін та якості робіт з технічного обслуговування, скарг споживачів, застосування положень договорів, що обмежують конкуренцію на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, а також будь-яких інших практик, що призводять до порушення, спотворення або обмеження конкуренції на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>3) оптових цін на енергетичних ринках та роздрібних цін на товари (послуги) на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг;</p>	<p>Стаття 20. Моніторинг ринків у сферах енергетики та комунальних послуг</p> <p>1. Регулятор здійснює моніторинг функціонування ринків у сферах енергетики та комунальних послуг, який забезпечується шляхом проведення аналізу та оцінки, зокрема:</p> <p>1) рівня прозорості та конкуренції на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>2) рівня відкриття та ефективності функціонування ринків у сферах енергетики та комунальних послуг, рівня конкуренції на оптовому і роздрібному ринках, показників зміни постачальника і статистики відключень, рівня цін та якості робіт з технічного обслуговування, скарг споживачів, застосування положень договорів, що обмежують конкуренцію на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, а також будь-яких інших практик, що призводять до порушення, спотворення або обмеження конкуренції на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>3) оптових цін на енергетичних ринках та роздрібних цін на товари (послуги) на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>3-1) рівня прозорості ринкової поведінки та господарсько-торгівельної діяльності з оптовими енергетичними продуктами з метою виявлення та</p>

4) порушень та/або обмежень конкуренції на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, проявів обмежувальної договірної практики на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, включаючи індивідуальні умови договорів з великими побутовими споживачами і, за потреби, інформує Антимонопольний комітет України про таку практику;

5) виконання суб'єктами господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, своїх зобов'язань відповідно до законодавства;

6) проявів перехресного субсидіювання між різними видами діяльності, категоріями споживачів (замовників) на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг;

7) стану безпеки постачання енергоресурсів та безперебійної роботи інфраструктури;

8) реалізації інвестиційних програм і заходів з інвестиційного планування щодо операторів систем передачі та розподілу, газотранспортної та газорозподільних систем у коротко- і довгостроковій перспективі з метою підвищення ефективності роботи систем і сприяння ринковій інтеграції;

9) інвестицій у генеруючі потужності з метою забезпечення безпеки постачання електричної енергії;

запобігання зловживанням на оптовому енергетичному ринку;

4) порушень та/або обмежень конкуренції на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, проявів обмежувальної договірної практики на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, включаючи індивідуальні умови договорів з великими побутовими споживачами і, за потреби, інформує Антимонопольний комітет України про таку практику;

5) виконання суб'єктами господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, своїх зобов'язань відповідно до законодавства;

6) проявів перехресного субсидіювання між різними видами діяльності, категоріями споживачів (замовників) на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг;

7) стану безпеки постачання енергоресурсів та безперебійної роботи інфраструктури;

8) реалізації інвестиційних програм і заходів з інвестиційного планування щодо операторів систем передачі та розподілу, газотранспортної та газорозподільних систем у коротко- і довгостроковій перспективі з метою підвищення ефективності роботи систем і сприяння ринковій інтеграції;

9) інвестицій у генеруючі потужності з метою забезпечення безпеки постачання електричної енергії;

10) дотримання вимог щодо надійності та безперебійності електро-, тепло-, водо-, газопостачання, стандартів та вимог до якості обслуговування споживачів;

11) виконання операторами систем передачі та розподілу, операторами газотранспортної та газорозподільних систем їхніх функцій та зобов'язань відповідно до законодавства;

12) дотримання правил управління перевантаженнями, включаючи правила розподілу пропускної спроможності електричних (газових) міждержавних мереж/перетинів;

13) застосування правил, що регулюють розподіл міжсистемної пропускної потужності і управління перевантаженнями в системах передачі електричної енергії та природного газу, включаючи перевантаження міжсистемних з'єднань, заснованих на зобов'язаннях, взятих Україною відповідно до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства;

14) виконання операторами систем передачі та розподілу, газотранспортної та газорозподільних систем умов щодо недискримінаційного доступу до їхніх мереж/систем, у тому числі доступу до мереж нових учасників ринків електричної енергії, зокрема виробників електричної енергії з відновлюваних джерел енергії, та природного газу;

15) умов доступу до газосховищ, акумулюючої здатності в системі передачі природного газу (заповнення системи) та інших допоміжних послуг, пов'язаних з природним газом;

10) дотримання вимог щодо надійності та безперебійності електро-, тепло-, водо-, газопостачання, стандартів та вимог до якості обслуговування споживачів;

11) виконання операторами систем передачі та розподілу, операторами газотранспортної та газорозподільних систем їхніх функцій та зобов'язань відповідно до законодавства;

12) дотримання правил управління перевантаженнями, включаючи правила розподілу пропускної спроможності електричних (газових) міждержавних мереж/перетинів;

13) застосування правил, що регулюють розподіл міжсистемної пропускної потужності і управління перевантаженнями в системах передачі електричної енергії та природного газу, включаючи перевантаження міжсистемних з'єднань, заснованих на зобов'язаннях, взятих Україною відповідно до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства;

14) виконання операторами систем передачі та розподілу, газотранспортної та газорозподільних систем умов щодо недискримінаційного доступу до їхніх мереж/систем, у тому числі доступу до мереж нових учасників ринків електричної енергії, зокрема виробників електричної енергії з відновлюваних джерел енергії, та природного газу;

15) умов доступу до газосховищ, акумулюючої здатності в системі передачі природного газу (заповнення системи) та інших допоміжних послуг, пов'язаних з природним газом;

16) використання доходів, отриманих від управління перевантаженнями в системах передачі електричної енергії та природного газу;

17) строків, необхідних операторам систем передачі та розподілу для виконання робіт з приєднання та ремонту;

18) своєчасності оприлюднення операторами систем передачі електричної енергії та природного газу інформації щодо міжсистемних з'єднань, розподілу пропускної спроможності таких з'єднань;

19) змін у структурі власності суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики, зокрема суб'єктів господарювання, що виконують функції операторів передачі та розподілу електричної енергії та природного газу;

20) застосування цін і тарифів у сферах, що регулюються;

21) застосування умов для приєднання до мереж нових генеруючих потужностей з належним урахуванням витрат і вигод, пов'язаних з різними технологіями у використанні відновлюваних джерел енергії, а також із розподіленою генерацією та комбінованим виробництвом теплової та електричної енергії (когенерацією);

22) дотримання ліцензіатами ліцензійних умов, у тому числі щодо транскордонних питань;

23) наявності обмежувальних договірних практик, у тому числі виняткових положень, які можуть перешкоджати

16) використання доходів, отриманих від управління перевантаженнями в системах передачі електричної енергії та природного газу;

17) строків, необхідних операторам систем передачі та розподілу для виконання робіт з приєднання та ремонту;

18) своєчасності оприлюднення операторами систем передачі електричної енергії та природного газу інформації щодо міжсистемних з'єднань, розподілу пропускної спроможності таких з'єднань;

19) змін у структурі власності суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики, зокрема суб'єктів господарювання, що виконують функції операторів передачі та розподілу електричної енергії та природного газу;

20) застосування цін і тарифів у сферах, що регулюються;

21) застосування умов для приєднання до мереж нових генеруючих потужностей з належним урахуванням витрат і вигод, пов'язаних з різними технологіями у використанні відновлюваних джерел енергії, а також із розподіленою генерацією та комбінованим виробництвом теплової та електричної енергії (когенерацією);

22) дотримання ліцензіатами ліцензійних умов, у тому числі щодо транскордонних питань;

23) наявності обмежувальних договірних практик, у тому числі виняткових положень, які можуть перешкоджати

споживачам укласти договори одночасно з більш як одним постачальником або обмежувати таку можливість;

24) дотримання виконання зобов'язань суб'єктами господарювання, які здійснюють один або більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики або один чи більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики та іншої діяльності;

25) виконання зобов'язань, що стосуються бухгалтерського обліку та публікації фінансової звітності суб'єктами господарювання, які здійснюють один або більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики або один або більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики та іншої діяльності;

26) виконання програм відповідності, прийнятих оператором газотранспортної системи, систем розподілу природного газу, оператором газосховищ, операторами систем передачі та розподілу електричної енергії, за допомогою яких вони повинні забезпечувати повну юридичну, фінансову, управлінську та операційну незалежність від вертикально інтегрованих організацій (суб'єктів господарювання), до складу яких вони входять, а також від суміжних підприємств з метою забезпечення недискримінації, прозорості та об'єктивності у функціонуванні енергетичних ринків;

27) технічного співробітництва з операторами системи передачі та/або операторами ринку інших договірних сторін Договору про заснування Енергетичного Співтовариства.

споживачам укласти договори одночасно з більш як одним постачальником або обмежувати таку можливість;

24) дотримання виконання зобов'язань суб'єктами господарювання, які здійснюють один або більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики або один чи більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики та іншої діяльності;

25) виконання зобов'язань, що стосуються бухгалтерського обліку та публікації фінансової звітності суб'єктами господарювання, які здійснюють один або більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики або один або більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики та іншої діяльності;

26) виконання програм відповідності, прийнятих оператором газотранспортної системи, систем розподілу природного газу, оператором газосховищ, операторами систем передачі та розподілу електричної енергії, за допомогою яких вони повинні забезпечувати повну юридичну, фінансову, управлінську та операційну незалежність від вертикально інтегрованих організацій (суб'єктів господарювання), до складу яких вони входять, а також від суміжних підприємств з метою забезпечення недискримінації, прозорості та об'єктивності у функціонуванні енергетичних ринків;

27) технічного співробітництва з операторами системи передачі та/або операторами ринку інших договірних

<p>Порядок здійснення моніторингу ринків у сферах енергетики та комунальних послуг визначається Регулятором.</p>	<p>сторін Договору про заснування Енергетичного Співтовариства.</p> <p>Порядок здійснення моніторингу ринків у сферах енергетики та комунальних послуг визначається Регулятором.</p>
<p>Стаття відсутня</p>	<p>Стаття 20-1. Виявлення зловживань на оптовому енергетичному ринку</p> <p>1. Регулятор здійснює реєстрацію учасників оптових енергетичних ринків, які здійснюють або мають намір здійснювати операції з оптовими енергетичними продуктами, шляхом включення їх до реєстру учасників оптового енергетичного ринку. При реєстрації кожному учаснику оптового енергетичного ринку присвоюється унікальний код.</p> <p>Реєстр повинен містити інформацію для ідентифікації учасника оптового енергетичного ринку, зокрема ідентифікаційний номер юридичної особи в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб та громадських формувань, місце знаходження суб'єкта господарювання, інформацію щодо осіб, відповідальних за операційні та торговельні рішення, відносин контролю та кінцевих бенефіціарних власників, які отримують доходи від господарсько-торговельної діяльності учасника оптового енергетичного ринку.</p> <p>Регулятор на постійні основі оновлює реєстр учасників оптового енергетичного ринку, інформацію у ньому та оприлюднює його на своєму офіційному</p>

вебсайті.

Інформація з реєстру учасників оптового енергетичного ринку передається Регулятором Раді регуляторних органів Енергетичного Співтовариства та оприлюднюється на вебсайті Регулятора.

Обсяг інформації з реєстру учасників оптового енергетичного ринку, що підлягає оприлюдненню, визначається Регулятором з врахуванням вимог, встановлених законами України "Про інформацію" та "Про доступ до публічної інформації".

2. З метою виявлення та запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках Регулятор здійснює моніторинг господарсько-торгівельних операцій з оптовими енергетичними продуктами.

Учасники оптового енергетичного ринку або особи, що діють від їх імені, особи, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, та торгові репозиторії зобов'язані надавати Регулятору інформацію щодо господарсько-торговельних операцій на оптових енергетичних ринках, включаючи виконані та невиконані заявки.

Учасники оптового енергетичного ринку зобов'язані надавати Регулятору інформацію про потужність та використання установок для виробництва/видобутку, зберігання, передачі/транспортування або споживання електроенергії чи природного газу, інформацію про потужність та використання установок LNG, включаючи

планову та позапланову недоступність цих установок.

Регулятор визначає порядок, зміст, обсяг та періодичність подання інформації, надання якої передбачено цією статтею.

Інформація щодо учасників оптових енергетичних ринків, отримана в процесі моніторингу, не підлягає розголошенню Регулятором та його працівниками, крім випадків передбачених законом.

3. У разі, якщо в процесі моніторингу господарсько-торговельної діяльності з оптовими енергетичними продуктами Регулятором виявлено факт або є підозра щодо порушення встановлених законами обмежень стосовно поведінки з інсайдерською інформацією, або виявлено дії, що мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на оптовому енергетичному ринку, Регулятор ініціює розслідування виявлених порушень.

Розслідування порушень на оптовому енергетичному ринку здійснюється відповідно до порядку проведення розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку, який розробляється та затверджується Регулятором з урахуванням вимог статті 20-2 цього Закону.

Стаття відсутня

Стаття 20-2. Проведення розслідувань зловживань на оптовому енергетичному ринку

1. Розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку включає:

1) проведення попереднього дослідження, за результатами якого готуються пропозиції щодо доцільності проведення розслідування;

2) прийняття рішення про початок розслідування або відмова від проведення розслідування, формування комісії з розслідування;

3) з'ясування всіх обставин, що мають значення для розслідування, та складання висновку про розслідування;

4) надання суб'єктом розслідування доказів, пояснень, заперечень, клопотань;

5) складення висновку про результати розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку;

6) прийняття Регулятором рішення за результатами розслідування.

2. Під час проведення розслідування Регулятор має право:

1) вимагати від учасників оптового енергетичного ринку, а також осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, надання копій документів, інформації, пояснень з питань, пов'язаних з предметом розслідування;

2) залучати до розслідування Антимонопольний комітет України, Національну комісію з цінних паперів

та фондового ринку, інші органи державної влади, експертні організації за погодженням з їхніми керівниками;

3) здійснювати аудіо- та відеофіксацію процесу дослідження доказів;

4) вимагати від операторів і провайдерів телекомунікацій надання інформації про надані телекомунікаційні послуги відповідно до пункту 7 частини 1 статті 39 Закону України "Про телекомунікації";

5) призначати експертизу та експерта з числа осіб, які володіють необхідними знаннями для надання експертного висновку;

6) у випадках, передбачених порядком проведення розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку, проводити огляд службових приміщень учасників оптового енергетичного ринку, вилучати тимчасово документи чи інші носії інформації, які можуть бути доказами або джерелом доказів у справі;

7) у разі перешкоджання працівникам Регулятора у виконанні ними повноважень, передбачених пунктами 3 та 6 цієї частини, залучати правоохоронні органи для виконання повноважень, подолання перешкод у виконанні повноважень;

8) вимагати припинення дій, що перешкоджають здійсненню розслідування;

9) залучати поліцейських, працівників митних та інших правоохоронних органів до забезпечення проведення розслідування, в тому числі збирання та вилучення доказів, накладення арешту на майно, предмети, документи, інші носії інформації;

10) звертатися до суду про накладання арешту на будь-яке майно суб'єкта розслідування, крім майна, на яке не може бути звернено стягнення відповідно до закону, та коштів на рахунку суб'єкта розслідування до прийняття рішення Регулятора за результатами розслідування;

11) приймати рішення щодо зупинення дії ліцензії, якщо існує загроза порушення прав або інтересів учасників/суб'єктів ринків, споживачів, перше ніж буде прийняте рішення Регулятора за результатами розслідування;

12) вносити до органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування обов'язкові для розгляду подання щодо зупинення ліцензій суб'єктів господарювання, якщо існує загроза порушення прав або інтересів учасників/суб'єктів ринків, споживачів, перше ніж буде прийняте рішення Регулятора за результатами розслідування.

Вилучення документів чи інших носіїв інформації, що підтверджують факт правопорушення, проводиться на строк до трьох робочих днів з обов'язковим складенням протоколу, в якому зазначаються дата його

складення, прізвище, ім'я, по-батькові і посада особи, яка провела вилучення, перелік вилучених документів, носіїв інформації. Протокол складається у двох примірниках та підписується уповноваженою особою Регулятора, яка провела вилучення. Представнику учасника оптового енергетичного ринку, документи якого вилучені, у момент вилучення документа чи іншого носія інформації видається один з примірників протоколу про їх вилучення.

3. За результатами розслідування Регулятор може:

- 1) приймати обов'язкові до виконання учасником оптового енергетичного ринку рішення про усунення виявлених порушень;**
- 2) застосовувати санкції та вживати заходи, передбачені законом;**
- 3) застосовувати адміністративні стягнення до посадових осіб учасників оптового енергетичного ринку або суб'єкта ринку природного газу, відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення;**
- 4) звертатися до правоохоронних органів із заявами про вчинення злочину (у разі наявності підстав);**
- 5) звертатися до Антимонопольного комітету України із заявами про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (у разі наявності підстав);**
- 6) звертатися до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо притягнення до відповідальності осіб, які професійно організують**

операції з оптовими енергетичними продуктами.

Членам Регулятора, його працівникам (у тому числі колишнім), працівникам інших органів державної влади або експертних організацій, залученим до розслідування, забороняється розголошувати інформацію, отриману в ході розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку, крім випадків, передбачених законом, до прийняття Регулятором рішення за результатами розслідування.

Стаття 22. Відповідальність за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг

.....

3. У разі виявлення порушень законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор у 30-денний строк з дня складення акта перевірки розглядає питання відповідальності суб'єкта господарювання, його посадових осіб на своєму засіданні та приймає рішення про застосування до суб'єкта господарювання санкцій та/або застосування адміністративного стягнення до посадової особи такого суб'єкта господарювання. При застосуванні санкцій Регулятор має дотримуватися принципів пропорційності порушення і покарання та ефективності санкцій, які мають стримуючий вплив.

.....

Стаття 22. Відповідальність за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг

.....

3. У разі виявлення порушень законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор у 30-денний строк з дня складення акта перевірки **чи висновку про результати розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку** розглядає питання відповідальності суб'єкта господарювання, його посадових осіб на своєму засіданні та приймає рішення про застосування до суб'єкта господарювання санкцій та/або застосування адміністративного стягнення до посадової особи такого суб'єкта господарювання. При застосуванні санкцій Регулятор має дотримуватися принципів пропорційності порушення і покарання та ефективності санкцій, які мають стримуючий вплив.

.....

Закон України "Про ринок електричної енергії"	
<p>Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:</p> <p>.....</p>	<p>Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:</p> <p>.....</p> <p>40¹) критична інфраструктура – активи, система або її частина, що є необхідними для забезпечення життєво важливих для суспільства функцій, охорони здоров'я, безпеки та добробуту населення, виведення з ладу або руйнування яких матиме суттєвий вплив на національну безпеку та оборону, навколишнє природне середовище та може призвести до значних фінансових збитків і людських жертв;</p> <p>...</p>
<p>Стаття 2. Правові основи функціонування ринку електричної енергії</p> <p>1. Правову основу функціонування ринку електричної енергії становлять Конституція України, цей Закон, закони України "Про альтернативні джерела енергії", "Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного</p>	<p>Стаття 2. Правові основи функціонування ринку електричної енергії</p> <p>1. Правову основу функціонування ринку електричної енергії становлять Конституція України, цей Закон, закони України "Про альтернативні джерела енергії", "Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного</p>

енергопотенціалу", "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг", "Про природні монополії", "Про захист економічної конкуренції", "Про охорону навколишнього природного середовища", міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та інші акти законодавства України.

На виконання зобов'язань України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, цей Закон спрямований на імплементацію актів законодавства Енергетичного Співтовариства у сфері енергетики, а саме Директиви 2009/72/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку електричної енергії та про скасування Директиви 2003/54/ЄС, Регламенту (ЄС) 714/2009 про умови доступу до мережі транскордонного обміну електроенергією та скасування Регламенту (ЄС) 1228/2003, Директиви 2005/89/ЄС про заходи для забезпечення безпеки інвестування до системи електропостачання та інфраструктури.

енергопотенціалу", "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг", "Про природні монополії", "Про захист економічної конкуренції", "Про охорону навколишнього природного середовища", міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та інші акти законодавства України.

На виконання зобов'язань України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, цей Закон спрямований на імплементацію актів законодавства Енергетичного Співтовариства у сфері енергетики, а саме Директиви 2009/72/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку електричної енергії та про скасування Директиви 2003/54/ЄС, Регламенту (ЄС) 714/2009 про умови доступу до мережі транскордонного обміну електроенергією та скасування Регламенту (ЄС) 1228/2003, Директиви 2005/89/ЄС про заходи для забезпечення безпеки інвестування до системи електропостачання та інфраструктури, **Регламенту (ЄС) 1227/2011 щодо доброчесності та прозорості оптового енергетичного ринку, адаптованого відповідно до рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства 2018/10/MC-EnC.**

<p>Стаття 3. Принципи функціонування ринку електричної енергії</p> <p>.....</p> <p>(частина відсутня)</p>	<p>Стаття 3. Принципи функціонування ринку електричної енергії</p> <p>.....</p> <p>4. Здійснювати операції з оптовими енергетичними продуктами мають право лише учасники оптового енергетичного ринку, які зареєструвалися у реєстрі учасників оптового енергетичного ринку у порядку, затвердженому Регулятором.</p>
<p>Стаття 6. Державне регулювання ринку електричної енергії</p> <p>.....</p> <p>3. До повноважень Регулятора на ринку електричної енергії належать:</p> <p>1) ліцензування господарської діяльності у сфері електроенергетики відповідно до вимог цього Закону та контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов провадження господарської діяльності;</p> <p>2) затвердження ліцензійних умов провадження певних видів господарської діяльності у сфері електроенергетики, ліцензування яких належить до повноважень Регулятора;</p>	<p>Стаття 6. Державне регулювання ринку електричної енергії</p> <p>.....</p> <p>3. До повноважень Регулятора на ринку електричної енергії належать:</p> <p>1) ліцензування господарської діяльності у сфері електроенергетики відповідно до вимог цього Закону та контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов провадження господарської діяльності;</p> <p>1-1) реєстрація учасників ринку електричної енергії та включення їх до реєстру учасників оптового енергетичного ринку у порядку, затвердженому Регулятором;</p>

3) прийняття рішення про сертифікацію оператора системи передачі або про відмову у сертифікації;

4) затвердження правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексу системи передачі, кодексу систем розподілу, кодексу комерційного обліку, правил роздрібного ринку, правил управління обмеженнями та порядку розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів, інших нормативно-правових актів та нормативних документів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

5) затвердження та моніторинг виконання плану розвитку системи передачі на наступні 10 років та планів розвитку систем розподілу, оцінки достатності генеруючих потужностей для покриття прогнозованого попиту та забезпечення необхідного резерву;

6) затвердження:

методики (порядку) формування цін на універсальні послуги;

методики розрахунку ціни (тарифу) на послуги постачальника універсальних послуг;

методики (порядку) формування кошторису гарантованого покупця;

методики (порядку) формування ціни, за якою здійснюється постачання електричної енергії споживачам постачальником "останньої надії";

2) затвердження ліцензійних умов провадження певних видів господарської діяльності у сфері електроенергетики, ліцензування яких належить до повноважень Регулятора;

3) прийняття рішення про сертифікацію оператора системи передачі або про відмову у сертифікації;

4) затвердження правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексу системи передачі, кодексу систем розподілу, кодексу комерційного обліку, правил роздрібного ринку, правил управління обмеженнями та порядку розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів, інших нормативно-правових актів та нормативних документів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

5) затвердження та моніторинг виконання плану розвитку системи передачі на наступні 10 років та планів розвитку систем розподілу, оцінки достатності генеруючих потужностей для покриття прогнозованого попиту та забезпечення необхідного резерву;

6) затвердження:

методики (порядку) формування цін на універсальні послуги;

методики розрахунку ціни (тарифу) на послуги постачальника універсальних послуг;

методики (порядку) формування кошторису гарантованого покупця;

<p>методики розрахунку ціни (тарифу) на послуги постачальника "останньої надії";</p> <p>методик (порядків) формування цін на допоміжні послуги;</p> <p>методик (порядків) встановлення (формування) тарифів на послуги з передачі електричної енергії;</p> <p>методик (порядків) встановлення (формування) тарифів на послуги з розподілу електричної енергії;</p> <p>методики (порядку) формування тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління;</p> <p>методик (порядків) формування плати за приєднання до системи передачі та системи розподілу;</p> <p>ставок плати за приєднання потужності та ставок плати за лінійну частину приєднання;</p> <p>переліку поточних рахунків із спеціальним режимом використання;</p> <p>правил, порядків та умов, визначених цим Законом;</p> <p>типових та примірних договорів, визначених цим Законом;</p> <p>форм звітності учасників ринку (крім споживачів);</p> <p>7) встановлення (зміна):</p>	<p>методики (порядку) формування ціни, за якою здійснюється постачання електричної енергії споживачам постачальником "останньої надії";</p> <p>методики розрахунку ціни (тарифу) на послуги постачальника "останньої надії";</p> <p>методик (порядків) формування цін на допоміжні послуги;</p> <p>методик (порядків) встановлення (формування) тарифів на послуги з передачі електричної енергії;</p> <p>методик (порядків) встановлення (формування) тарифів на послуги з розподілу електричної енергії;</p> <p>методики (порядку) формування тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління;</p> <p>методик (порядків) формування плати за приєднання до системи передачі та системи розподілу;</p> <p>ставок плати за приєднання потужності та ставок плати за лінійну частину приєднання;</p> <p>переліку поточних рахунків із спеціальним режимом використання;</p> <p>правил, порядків та умов, визначених цим Законом;</p> <p>типових та примірних договорів, визначених цим Законом;</p> <p>форм звітності учасників ринку (крім споживачів);</p>
--	--

цін (тарифів) на послуги постачальника універсальної послуги, постачальника "останньої надії" у випадках, передбачених статтями 63 та 64 цього Закону;

тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління;

тарифів на послуги з передачі електричної енергії;

тарифів на послуги з розподілу електричної енергії;

алгоритму розподілу коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання;

граничних нижніх меж обсягів обов'язкового продажу та купівлі електричної енергії на ринку "на добу наперед" відповідно до цього Закону;

економічних коефіцієнтів нормативних технологічних витрат електричної енергії в електричних мережах;

8) визначення:

необхідності та вимог щодо проведення обов'язкового аудиту роботи ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, балансуєчого ринку, ринку допоміжних послуг, а також розрахунків на цих ринках;

вимог щодо захисту, надання, розкриття та оприлюднення інформації учасниками ринку;

7) встановлення (зміна):

цін (тарифів) на послуги постачальника універсальної послуги, постачальника "останньої надії" у випадках, передбачених статтями 63 та 64 цього Закону;

тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління;

тарифів на послуги з передачі електричної енергії;

тарифів на послуги з розподілу електричної енергії;

алгоритму розподілу коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання;

граничних нижніх меж обсягів обов'язкового продажу та купівлі електричної енергії на ринку "на добу наперед" відповідно до цього Закону;

економічних коефіцієнтів нормативних технологічних витрат електричної енергії в електричних мережах;

8) визначення:

необхідності та вимог щодо проведення обов'язкового аудиту роботи ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, балансуєчого ринку, ринку допоміжних послуг, а також розрахунків на цих ринках;

вимог щодо захисту, надання, розкриття та оприлюднення інформації учасниками ринку, **а також особами, які професійно організують операції з**

9) забезпечення дотримання оператором системи передачі та операторами систем розподілу, а також іншими учасниками ринку (крім споживачів) їхніх зобов'язань за цим Законом, у тому числі щодо співпраці та взаємодії з учасниками ринків електричної енергії інших держав - сторін Енергетичного Співтовариства;

10) здійснення моніторингу:

функціонування ринку електричної енергії та його сегментів;

рівня та ефективності відкриття ринку електричної енергії, прозорості та конкуренції на ринку електричної енергії (у тому числі цін за двосторонніми договорами та цін на організованих сегментах ринку, цін для побутових споживачів, включаючи практику застосування умови попередньої оплати), показників зміни електропостачальника, практики відключень, рівня цін та якості робіт з технічного обслуговування, скарг споживачів, у тому числі побутових споживачів, а також будь-яких практик, що призводять до спотворення або обмеження конкуренції на ринку електричної енергії;

оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії;

9) забезпечення дотримання оператором системи передачі та операторами систем розподілу, а також іншими учасниками ринку (крім споживачів) їхніх зобов'язань за цим Законом, у тому числі щодо співпраці та взаємодії з учасниками ринків електричної енергії інших держав - сторін Енергетичного Співтовариства;

10) здійснення моніторингу:

функціонування ринку електричної енергії та його сегментів;

рівня та ефективності відкриття ринку електричної енергії, прозорості та конкуренції на ринку електричної енергії (у тому числі цін за двосторонніми договорами та цін на організованих сегментах ринку, цін для побутових споживачів, включаючи практику застосування умови попередньої оплати), показників зміни електропостачальника, практики відключень, рівня цін та якості робіт з технічного обслуговування, скарг споживачів, у тому числі побутових споживачів, а також будь-яких практик, що призводять до спотворення або обмеження конкуренції на ринку електричної енергії;

поведінки на ринку та господарсько-торгівельної діяльності учасників ринку електричної енергії з метою виявлення та запобігання зловживанням на ринку електричної енергії;

рівня прозорості діяльності учасників ринку, в тому числі дотримання учасниками ринку (крім споживачів) зобов'язань щодо розміщення/оприлюднення інформації;

дій оператора системи передачі з управління обмеженнями, у тому числі системними;

дотримання правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів;

виконання оператором системи передачі та операторами систем розподілу вимог щодо недискримінаційного доступу до електричних мереж, строків виконання приєднання та ремонтних робіт;

застосування тарифів, інших платежів, пов'язаних з доступом до електричних мереж, а також моніторинг застосування та забезпечення дотримання методик (порядків) визначення таких тарифів та платежів;

використання оператором системи передачі доходів, отриманих від розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів;

технічного співробітництва оператора системи передачі з Європейською мережею операторів системи передачі (ENTSO-E) та запровадження механізмів компенсації між операторами систем передачі в рамках такого співробітництва;

виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку

рівня прозорості діяльності учасників ринку, в тому числі дотримання учасниками ринку (крім споживачів) зобов'язань щодо розміщення/оприлюднення інформації;

дій оператора системи передачі з управління обмеженнями, у тому числі системними;

дотримання правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів;

виконання оператором системи передачі та операторами систем розподілу вимог щодо недискримінаційного доступу до електричних мереж, строків виконання приєднання та ремонтних робіт;

застосування тарифів, інших платежів, пов'язаних з доступом до електричних мереж, а також моніторинг застосування та забезпечення дотримання методик (порядків) визначення таких тарифів та платежів;

використання оператором системи передачі доходів, отриманих від розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів;

технічного співробітництва оператора системи передачі з Європейською мережею операторів системи передачі (ENTSO-E) та запровадження механізмів компенсації між операторами систем передачі в рамках такого співробітництва;

виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування

електричної енергії на відповідність вимогам, встановленим цим Законом та іншими актами законодавства;

застосування положень договорів, що обмежують конкуренцію на ринку електричної енергії (зокрема умов договорів, що перешкоджають укладенню побутовими споживачами декількох двосторонніх договорів одночасно або обмежують їх у праві вибору електропостачальника);

дотримання електропостачальниками вимог щодо розгляду звернень та претензій споживачів електричної енергії з питань, що стосуються надання послуг з постачання електричної енергії;

достатності інвестицій у розвиток генеруючих потужностей для цілей забезпечення безпеки постачання електричної енергії;

виконання функцій та обов'язків учасниками ринку електричної енергії відповідно до положень цього Закону та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

ринку електричної енергії на відповідність вимогам, встановленим цим Законом та іншими актами законодавства;

застосування положень договорів, що обмежують конкуренцію на ринку електричної енергії (зокрема умов договорів, що перешкоджають укладенню побутовими споживачами декількох двосторонніх договорів одночасно або обмежують їх у праві вибору електропостачальника);

дотримання електропостачальниками вимог щодо розгляду звернень та претензій споживачів електричної енергії з питань, що стосуються надання послуг з постачання електричної енергії;

достатності інвестицій у розвиток генеруючих потужностей для цілей забезпечення безпеки постачання електричної енергії;

виконання функцій та обов'язків учасниками ринку електричної енергії відповідно до положень цього Закону та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

10-1) визначення вимог щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку відповідно до вимог нормативно-правових актів Енергетичного Співтовариства, виявлення в діях учасників ринку ознак зловживання на оптових енергетичних ринках;

11) нагляд за дотриманням оператором системи передачі, операторами систем розподілу, вертикально інтегрованими

<p>11) нагляд за дотриманням оператором системи передачі, операторами систем розподілу, вертикально інтегрованими суб'єктами господарювання вимог щодо відокремлення і незалежності, встановлених цим Законом;</p> <p>12) затвердження, перегляд та здійснення контролю за виконанням інвестиційних програм оператора системи передачі та операторів систем розподілу;</p> <p>13) повідомлення Антимонопольного комітету України про факти, що можуть свідчити про порушення законодавства про захист економічної конкуренції на ринку електричної енергії;</p> <p>14) розгляд скарг і вирішення спорів, що виникають на ринку електричної енергії;</p> <p>15) спільно з іншими суб'єктами владних повноважень забезпечення ефективного застосування заходів захисту прав споживачів, у тому числі передбачених цим Законом;</p> <p>16) встановлення показників якості послуг електропостачання, моніторинг їх дотримання, визначення умов, порядку та розмірів відшкодування (компенсації), що застосовується у разі недотримання встановлених показників якості послуг;</p> <p>17) забезпечення доступу до інформації про обсяги та інші показники споживання електричної енергії споживачем у</p>	<p>суб'єктами господарювання вимог щодо відокремлення і незалежності, встановлених цим Законом;</p> <p>12) затвердження, перегляд та здійснення контролю за виконанням інвестиційних програм оператора системи передачі та операторів систем розподілу;</p> <p>13) повідомлення Антимонопольного комітету України про факти, що можуть свідчити про порушення законодавства про захист економічної конкуренції на ринку електричної енергії;</p> <p>14) розгляд скарг і вирішення спорів, що виникають на ринку електричної енергії;</p> <p>14-1) проведення розслідувань зловживань на оптовому енергетичному ринку;</p> <p>15) спільно з іншими суб'єктами владних повноважень забезпечення ефективного застосування заходів захисту прав споживачів, у тому числі передбачених цим Законом;</p> <p>16) встановлення показників якості послуг електропостачання, моніторинг їх дотримання, визначення умов, порядку та розмірів відшкодування (компенсації), що застосовується у разі недотримання встановлених показників якості послуг;</p> <p>17) забезпечення доступу до інформації про обсяги та інші показники споживання електричної енергії споживачем у порядку та на умовах, встановлених цим Законом та іншими актами законодавства;</p>
--	--

порядку та на умовах, встановлених цим Законом та іншими актами законодавства;

18) участь у забезпеченні захисту вразливих споживачів, зокрема шляхом врахування у відповідних нормативно-правових актах особливостей взаємовідносин учасників ринку з такими споживачами;

19) сприяння налагодженню процесу обміну даними для забезпечення розвитку ринку електричної енергії;

20) здійснення інших повноважень, передбачених законом.

4. Регулятор має право:

1) отримувати інформацію, необхідну для належного виконання функцій, передбачених законом, від будь-якого суб'єкта владних повноважень, учасників ринку електричної енергії (крім споживачів);

2) ініціювати консультації та громадські обговорення;

3) ініціювати і проводити розслідування щодо функціонування ринку електричної енергії в Україні, приймати рішення про вжиття заходів для сприяння ефективній конкуренції на ринку електричної енергії та забезпечення його належного функціонування;

18) участь у забезпеченні захисту вразливих споживачів, зокрема шляхом врахування у відповідних нормативно-правових актах особливостей взаємовідносин учасників ринку з такими споживачами;

19) сприяння налагодженню процесу обміну даними для забезпечення розвитку ринку електричної енергії;

20) здійснення інших повноважень, передбачених законом.

4. Регулятор має право:

1) отримувати інформацію, необхідну для належного виконання функцій, передбачених законом, від будь-якого суб'єкта владних повноважень, учасників ринку електричної енергії (крім споживачів), **осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, інших учасників оптових енергетичних ринків;**

2) ініціювати консультації та громадські обговорення;

3) ініціювати та проводити розслідування **зловживань на оптовому енергетичному ринку;**

3¹) приймати рішення про вжиття заходів для сприяння ефективній конкуренції на ринку електричної енергії та забезпечення його належного функціонування;

4) видавати обов'язкові для виконання учасниками ринку рішення;

4) видавати обов'язкові для виконання учасниками ринку рішення;

5) накладати санкції на учасників ринку (крім споживачів), які порушили свої зобов'язання відповідно до цього Закону та інших актів законодавства;

6) вживати заходів для запобігання неефективному функціонуванню ринку електричної енергії, зокрема внаслідок дій та будь-якої поведінки учасників ринку, спрямованих на завищення цін та заподіяння економічної шкоди споживачам;

7) вимагати від відповідних операторів підготовки змін до правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексу системи передачі, кодексу комерційного обліку, правил управління обмеженнями та порядку розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів з метою дотримання принципу пропорційності і недискримінаційності;

8) встановлювати тимчасові тарифи на передачу та розподіл електричної енергії, у разі якщо оператор системи передачі, оператор системи розподілу у строк, визначений законодавством, не надав розрахунки відповідних тарифів для їх встановлення Регулятором, а також приймати рішення про механізм надання компенсації, якщо остаточні тарифи відрізняються від тимчасових;

9) запроваджувати регуляторний облік для встановлення тарифів, визначення регуляторної бази активів, врахування

5) накладати санкції на учасників ринку (крім споживачів), які порушили свої зобов'язання відповідно до цього Закону та інших актів законодавства;

6) вживати заходів для запобігання неефективному функціонуванню ринку електричної енергії, зокрема внаслідок дій та будь-якої поведінки учасників ринку, спрямованих на завищення цін та заподіяння економічної шкоди споживачам;

7) вимагати від відповідних операторів підготовки змін до правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексу системи передачі, кодексу комерційного обліку, правил управління обмеженнями та порядку розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів з метою дотримання принципу пропорційності і недискримінаційності;

8) встановлювати тимчасові тарифи на передачу та розподіл електричної енергії, у разі якщо оператор системи передачі, оператор системи розподілу у строк, визначений законодавством, не надав розрахунки відповідних тарифів для їх встановлення Регулятором, а також приймати рішення про механізм надання компенсації, якщо остаточні тарифи відрізняються від тимчасових;

9) запроваджувати регуляторний облік для встановлення тарифів, визначення регуляторної бази активів, врахування фінансових та капітальних інвестицій, проведення регуляторного аудиту;

<p>фінансових та капітальних інвестицій, проведення регуляторного аудиту;</p> <p>10) розглядати скарги і вирішувати спори відповідно до цього Закону;</p> <p>11) проводити перевірки учасників ринку електричної енергії (крім споживачів) відповідно до цього Закону.</p>	<p>10) розглядати скарги і вирішувати спори відповідно до цього Закону;</p> <p>11) проводити перевірки учасників ринку електричної енергії (крім споживачів) відповідно до цього Закону.</p>
<p>Стаття відсутня</p>	<p>Стаття 11-1. Обмеження поводження з інсайдерською інформацією на ринку електричної енергії</p> <p>1. Інсайдерською інформацією на ринку електричної енергії є неоприлюднена інформація точного характеру, що прямо чи опосередковано стосується одного або декількох оптових енергетичних продуктів на ринку електричної енергії, розкриття або оприлюднення якої може значно вплинути на ринкову ціну одного або декількох оптових енергетичних продуктів на ринку електричної енергії. Такою інформацією, зокрема, є:</p> <p>інформація, яка повинна бути оприлюднена відповідно до вимог цього Закону, кодексу системи передачі, кодексу систем розподілу, правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку та інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цього Закону, умов договорів на відповідному оптовому енергетичному ринку, оскільки вона може справляти вплив на ціни оптових енергетичних продуктів на ринку електричної енергії (до</p>

моменту її оприлюднення);

інформація щодо потужностей та використання потужностей установок об'єктів виробництва, зберігання, споживання або передачі електричної енергії, включаючи планову або позапланову недоступність цих об'єктів (потужністю 100 МВт та вище);

інша інформація, яка може бути використана учасниками для прийняття рішень щодо вчинення правочинів або подання пропозиції про вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, перелік якої визначається Регулятором.

Інформація вважається такою, що має точний характер, якщо вона вказує на обставини, що виникли або з великою ймовірністю можуть виникнути, та/або подія, що сталася або обґрунтовано може статися, має специфічний характер і дає змогу зробити висновок щодо можливого впливу цих обставин або події на ціни оптових енергетичних продуктів.

2. Особам, які володіють інсайдерською інформацією, забороняється:

1) вчиняти або робити спробу вчинення на власну користь або на користь інших осіб, прямо або опосередковано пов'язані відносинами контролю, правочини з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, яких стосується зазначена

інформація, з використанням інсайдерської інформації;

2) розголошувати, передавати інсайдерську інформацію або надавати доступ до неї іншим особам (крім розкриття інсайдерської інформації в межах виконання професійних, трудових (службових) обов'язків та в інших випадках, передбачених законом);

3) на основі інсайдерської інформації надавати рекомендацій щодо вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, яких стосується зазначена інформація.

3. Обмеження, встановлені частиною другою цієї статті, поширюються на таких осіб, які володіють інсайдерською інформацією стосовно оптових енергетичних продуктів на ринку електричної енергії:

1) особи, які входять до складу наглядової ради або виконавчого органу учасника оптового енергетичного ринку;

2) особи, які є власниками акцій або часток (паїв) у статутному капіталі учасника ринку;

3) особи, які мають доступ до зазначеної інформації у зв'язку з виконанням професійних, трудових (службових) обов'язків;

4) особи, які отримали доступ до інсайдерської інформації в результаті вчинення неправомірних дій;

5) особи, які знають або повинні знати, що

інформація є інсайдерською.

4. Розкриттю підлягає інсайдерська інформація, якою володіє учасник ринку та яка стосується його діяльності на ринку електричної енергії, у тому числі інформація щодо потужностей та використання потужностей електроустановок, призначених для виробництва, зберігання, передачі та споживання електричної енергії, включаючи планову або позапланову недоступність цих електроустановок.

Вимоги до розкриття інсайдерської інформації визначаються нормативно-правовими актами Регулятора, що регулюють діяльність учасників ринку електричної енергії та взаємовідносини між ними.

5. Положення частини другої та третьої цієї статті не застосовуються до:

1) правочинів (операцій), із купівлі/продажу оптових енергетичних продуктів, якщо ці правочини є результатом укладання господарсько-торговельних операцій із купівлі-продажу або подання пропозицій на купівлю-продаж оптових енергетичних продуктів, до моменту отримання доступу (володіння) до інсайдерської інформації. Учасник оптового енергетичного ринку повинен утримуватися від будь-яких змін у таких правочинах (операціях) або від вибіркового відкликання заявок на купівлю-продаж оптових енергетичних

продуктів після отримання доступу до інсайдерської інформації;

2) правочинів (операцій), здійснених виробниками електричної енергії за умови існування хоча б одного з таких випадків:

правочини (операції) здійснені виключно з метою покриття фізичних втрат внаслідок незапланованих збоїв у системах/одиницях виробництва, оскільки такі порушення в роботі систем можуть призвести до неможливості виконання учасниками оптового енергетичного ринку своїх договірних зобов'язань, і лише в обсягах таких фізичних втрат. Таке звільнення застосовується, якщо в учасника оптового енергетичного ринку відсутні інші активи, за рахунок яких можна покрити такі фізичні втрати, або можливість їх покрити на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому або балансуєчому ринку;

дії здійснюються за погодженням (у рамках договорів) з оператором системи передачі з метою дотримання вимог безпечної та надійної роботи системи.

У таких випадках, відповідна інформація, що стосується зазначених операцій, невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня з дня їх настання, надсилається учасниками оптового енергетичного ринку Регулятору.

Вказане звільнення застосовується на період неможливості виконання учасниками оптового енергетичного ринку своїх договірних зобов'язань унаслідок незапланованих збоїв в системах/одиницях виробництва;

3) учасників оптового енергетичного ринку, які діють відповідно до правил роботи в надзвичайних ситуаціях, визначених законодавством, або за умови втручання в роботу ринку електричної енергії відповідальних органів державної влади з метою забезпечення безпеки постачання. При цьому ринкові механізми обмежені в цілому в системі або в певній її частині.

У цьому випадку відповідна інформація має бути опублікована органом уповноваженим на прийняття рішень у надзвичайних ситуаціях, зокрема на вебсайті такого органу державної влади.

6. Якщо інформація розповсюджується з метою здійснення професійної журналістської або творчої діяльності, то таке поширення інформації має бути оцінено з урахуванням законодавства, що регулює свободу преси та свободу слова і вільного самовираження в засобах масової інформації, крім випадків, коли буде виявлено хоча б один з таких фактів:

1) така особа(-и) отримує(-ють) прямо чи опосередковано перевагу або матеріальну вигоду від поширення такої інформації;

2) розкриття або поширення здійснюється з метою введення в оману учасників ринку щодо попиту та пропозиції або цін, які сформувалися на оптовому енергетичному ринку.

7. Якщо розкриття інсайдерської інформації може завдати шкоди законним інтересам учасника оптового енергетичного ринку, такий учасник виключно під свою відповідальність може затримати опублікування інсайдерської інформації за умови, що така затримка в опублікуванні не вводить в оману громадськість та учасників ринку, конфіденційність цієї інформації належним чином забезпечена та на основі цієї інформації не приймаються рішення щодо здійснення господарсько-торговельних операцій на оптових енергетичних ринках. При настанні такої ситуації учасник оптового енергетичного ринку має невідкладно надати таку інформацію разом із обґрунтуванням затримки в опублікуванні відповідної інформації Регулятору.

9. Учасники оптового енергетичного ринку можуть відкласти розкриття конфіденційної інформації щодо захисту критичної інфраструктури, а також оцінки необхідності посилення її захисту, якщо вона класифікується як чутлива інформація щодо захисту

	критичної інфраструктури.
Стаття відсутня	<p>Стаття 11-2. Заборона маніпулювання на ринку електричної енергії</p> <p>1. На ринку електричної енергії забороняється здійснювати будь-які маніпулювання або спроби маніпулювання.</p> <p>2.. Маніпулюванням на ринку електричної енергії є дії щодо:</p> <p>1) вчинення правочинів, надання розпоряджень та/або доручень на вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, а також вчинення будь-яких інших дій, які створюють, або можуть створити оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти на ринку електричної енергії, що:</p> <p>забезпечують або дозволяють забезпечити особі чи групі осіб, що координують свою діяльність, можливість сформувати ціни на оптові енергетичні продукти на ринку електричної енергії на штучному рівні, за винятком випадку, коли особа, яка вчинила правочин або подала пропозицію на вчинення правочину з оптовим енергетичним продуктом, довела, що причини таких дій не суперечать чинному законодавству та укладання таких правочинів відповідає критеріям прийнятної ринкової практики на відповідному оптовому</p>

енергетичному ринку;

здійснюють, або намагаються здійснювати фіктивні правочини, які дезорієнтують або можуть давати оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти на ринку електричної енергії;

2) розкриття або поширення інформації через засоби масової інформації, у тому числі електронні засоби масової інформації, або будь-якими іншими способами, яке дає або може давати неправдиві або оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти на ринку електричної енергії, зокрема поширення недостовірної інформації, у разі коли особа, яка поширила таку інформацію, знала або повинна була знати, що ця інформація була недостовірною.

3. Спробою маніпулювання на ринку електричної енергії є:

1) укладення угод, подання пропозицій (заявок) на здійснення господарсько-торгівельних операцій або інші дії, які стосуються оптових енергетичних продуктів, з метою: подання неправдивих або оманливих сигналів як для попиту, так і для пропозиції або для формування цін на оптові енергетичні продукти;

2) збереження ціни на один, або декілька оптових енергетичних продуктів на штучному рівні, за винятком випадку, якщо особа, яка уклала угоду з купівлі-продажу

або подала пропозицію (заявку) на купівлю-продаж оптового енергетичного продукту, довела, що такі дії відповідають законодавству та укладання таких угод відповідає загальноприйнятій ринковій практиці на відповідному оптовому енергетичному ринку;

3) здійснення або намагання здійснити фіктивні правочини, які дезорієнтують або можуть давати оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції або для формування цін на оптові енергетичні продукти;

4) поширення інформації через засоби масової інформації, включаючи Інтернет, або будь-якими іншими засобами, що дають або можуть давати неправдиві або оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або для формування цін на оптові енергетичні продукти.

4. Дії, що мають ознаки маніпулюванням на ринку електричної енергії, а також прийнятні ринкові практики, які не є маніпулюванням на ринку електричної енергії визначаються Регулятором.

Стаття 33. Функції, права та обов'язки оператора системи передачі

.....

3. Оператор системи передачі зобов'язаний:

Стаття 33. Функції, права та обов'язки оператора системи передачі

.....

3. Оператор системи передачі зобов'язаний:

1) дотримуватися ліцензійних умов провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

2) надавати повідомлення про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії за укладеними двосторонніми договорами у порядку, визначеному правилами ринку;

3) складати добові графіки електричної енергії з метою компенсації технологічних витрат електричної енергії на її передачу електричними мережами на добу постачання на підставі зареєстрованих повідомлень про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії відповідно до правил ринку;

4) купувати/продавати небаланси електричної енергії за цінами, визначеними за правилами ринку, у разі невиконання ним погодинних графіків електричної енергії з метою компенсації технологічних витрат електричної енергії на її передачу електричними мережами;

5) при застосуванні процедури зміни/заміни електропостачальника надавати новому електропостачальнику інформацію про споживачів, приєднаних до системи передачі, яким здійснював постачання попередній електропостачальник, в обсягах та порядку, визначених Регулятором;

6) укладати договори, які є обов'язковими для провадження діяльності на ринку електричної енергії, та виконувати умови цих договорів;

1) дотримуватися ліцензійних умов провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

2) надавати повідомлення про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії за укладеними двосторонніми договорами у порядку, визначеному правилами ринку;

3) складати добові графіки електричної енергії з метою компенсації технологічних витрат електричної енергії на її передачу електричними мережами на добу постачання на підставі зареєстрованих повідомлень про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії відповідно до правил ринку;

4) купувати/продавати небаланси електричної енергії за цінами, визначеними за правилами ринку, у разі невиконання ним погодинних графіків електричної енергії з метою компенсації технологічних витрат електричної енергії на її передачу електричними мережами;

5) при застосуванні процедури зміни/заміни електропостачальника надавати новому електропостачальнику інформацію про споживачів, приєднаних до системи передачі, яким здійснював постачання попередній електропостачальник, в обсягах та порядку, визначених Регулятором;

7) оприлюднювати на своєму офіційному веб-сайті інформацію відповідно до цього Закону, правил ринку, кодексу системи передачі та іншу інформацію, передбачену законодавством;

8) зберігати інформацію, необхідну для аналізу якості послуг з електропостачання, зокрема інформацію щодо надійності електропостачання, якості електричної енергії, комерційної якості надання послуг, у порядку, встановленому Регулятором;

9) здійснювати відшкодування (компенсацію) користувачу системи у разі недотримання оператором системи передачі показників якості послуг, визначених договором про надання послуг з передачі та Регулятором;

10) надавати Регулятору інформацію, необхідну для здійснення ним законодавчо встановлених функцій та повноважень;

6) укладати договори, які є обов'язковими для провадження діяльності на ринку електричної енергії, та виконувати умови цих договорів;

7) оприлюднювати на своєму офіційному веб-сайті інформацію відповідно до цього Закону, правил ринку, кодексу системи передачі та іншу інформацію, передбачену законодавством;

8) зберігати інформацію, необхідну для аналізу якості послуг з електропостачання, зокрема інформацію щодо надійності електропостачання, якості електричної енергії, комерційної якості надання послуг, у порядку, встановленому Регулятором;

9) здійснювати відшкодування (компенсацію) користувачу системи у разі недотримання оператором системи передачі показників якості послуг, визначених договором про надання послуг з передачі та Регулятором;

10) надавати Регулятору інформацію, необхідну для здійснення ним законодавчо встановлених функцій та повноважень;

10-1) мати систему спостереження за роботою ринку допоміжних послуг та балансуючого ринку, розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів, а також при виконанні інших функцій, передбачених цим Законом, за результатами функціонування якої невідкладно повідомляти Регулятора про операції з оптовими енергетичними продуктами, стосовно яких є обґрунтовані підстави вважати, що операції були

11) відкрити в одному з уповноважених банків поточний рахунок із спеціальним режимом використання для здійснення розрахунків відповідно до цього Закону;

12) вести окремий облік витрат та доходів від провадження діяльності з передачі електричної енергії та діяльності з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління;

13) вести окремий облік витрат та доходів щодо виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії;

14) надавати інформацію, необхідну для впровадження механізму компенсації у відносинах між операторами систем передачі, до організації, відповідальної за функціонування такого механізму;

15) забезпечувати уникнення конфлікту інтересів при виконанні функцій диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, передачі електричної енергії, адміністратора розрахунків та адміністратора комерційного обліку згідно з програмою заходів з недопущення конфлікту інтересів, розробленою ним та погодженою Регулятором;

здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією, або такі операції мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку електричної енергії, за визначеною Регулятором формою. У зв'язку з цим оператор системи передачі вважається особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії.

11) відкрити в одному з уповноважених банків поточний рахунок із спеціальним режимом використання для здійснення розрахунків відповідно до цього Закону;

12) вести окремий облік витрат та доходів від провадження діяльності з передачі електричної енергії та діяльності з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління;

13) вести окремий облік витрат та доходів щодо виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії;

14) надавати інформацію, необхідну для впровадження механізму компенсації у відносинах між операторами систем передачі, до організації, відповідальної за функціонування такого механізму;

15) забезпечувати уникнення конфлікту інтересів при виконанні функцій диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, передачі електричної енергії,

<p>16) виконувати обов'язкові для виконання розпорядчі документи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) у галузі електроенергетики;</p> <p>17) припиняти електроживлення споживача за зверненням електропостачальника у порядку, визначеному кодексом системи передачі;</p> <p>18) відновлювати електроживлення споживача за зверненням електропостачальника у порядку, визначеному кодексом системи передачі.</p> <p>.....</p>	<p>адміністратора розрахунків та адміністратора комерційного обліку згідно з програмою заходів з недопущення конфлікту інтересів, розробленою ним та погодженою Регулятором;</p> <p>16) виконувати обов'язкові для виконання розпорядчі документи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) у галузі електроенергетики;</p> <p>17) припиняти електроживлення споживача за зверненням електропостачальника у порядку, визначеному кодексом системи передачі;</p> <p>18) відновлювати електроживлення споживача за зверненням електропостачальника у порядку, визначеному кодексом системи передачі.</p> <p>.....</p>
<p>Стаття 51. Оператор ринку електричної енергії</p> <p>.....</p>	<p>Стаття 51. Оператор ринку електричної енергії</p> <p>.....</p> <p>6. Оператор ринку зобов'язаний мати систему спостереження за роботою ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, за результатами функціонування якої невідкладно повідомляти Регулятора про операції на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку, щодо яких має обґрунтовані підстави вважати, що операції здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією, або такі операції мають</p>

<p>6. Фінансування діяльності оператора ринку здійснюється за рахунок учасників ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку відповідно до правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку. Порядок розрахунку вартості послуг оператора ринку та порядок оплати таких послуг визначаються правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.</p> <p>7. Оператор ринку має інші повноваження, права та обов'язки, передбачені цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.</p> <p>8. Оператор ринку утворюється у формі акціонерного товариства, 100 відсотків акцій у статутному капіталі якого належить державі та не підлягає приватизації або відчуженню в інший спосіб.</p>	<p>ознаки маніпулювання або спроби маніпулювання на ринку електричної енергії, за визначеною Регулятором формою. У зв'язку з цим оператор ринку вважається особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії.</p> <p>7. Фінансування діяльності оператора ринку здійснюється за рахунок учасників ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку відповідно до правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку. Порядок розрахунку вартості послуг оператора ринку та порядок оплати таких послуг визначаються правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.</p> <p>8. Оператор ринку має інші повноваження, права та обов'язки, передбачені цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.</p> <p>9. Оператор ринку утворюється у формі акціонерного товариства, 100 відсотків акцій у статутному капіталі якого належить державі та не підлягає приватизації або відчуженню в інший спосіб.</p>
<p>Стаття 58. Права та обов'язки споживача</p> <p>.....</p> <p>3. Споживач зобов'язаний:</p>	<p>Стаття 58. Права та обов'язки споживача</p> <p>.....</p> <p>3. Споживач зобов'язаний:</p>

<p>1) сплачувати за електричну енергію та надані йому послуги відповідно до укладених договорів;</p> <p>2) надавати постачальникам послуг комерційного обліку, з якими він уклав договір, доступ до своїх електроустановок для здійснення монтажу, технічного обслуговування та зняття показників з приладів обліку споживання електричної енергії;</p> <p>3) дотримуватися правил технічної експлуатації, правил безпеки під час експлуатації власних електроустановок, нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та умов укладених договорів;</p> <p>4) врегулювати у порядку, визначеному кодексом систем розподілу, відносини щодо технічного забезпечення розподілу електричної енергії з оператором системи розподілу.</p>	<p>1) сплачувати за електричну енергію та надані йому послуги відповідно до укладених договорів;</p> <p>2) надавати постачальникам послуг комерційного обліку, з якими він уклав договір, доступ до своїх електроустановок для здійснення монтажу, технічного обслуговування та зняття показників з приладів обліку споживання електричної енергії;</p> <p>3) дотримуватися правил технічної експлуатації, правил безпеки під час експлуатації власних електроустановок, нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та умов укладених договорів;</p> <p>4) врегулювати у порядку, визначеному кодексом систем розподілу, відносини щодо технічного забезпечення розподілу електричної енергії з оператором системи розподілу;</p> <p>5) надавати стороні, з якою укладено договір про постачання /купівлю-продаж електричної енергії, інформацію щодо сумарної номінальної потужності споживання електричної енергії своїх електроустановок..</p>
<p>Стаття 66. Двосторонні договори</p> <p>.....</p> <p>4. Регулятор має право встановлювати максимальний строк дії двосторонніх договорів, який не може бути меншим за шість місяців.</p>	<p>Стаття 66. Двосторонні договори</p> <p>.....</p> <p>4. Регулятор має право встановлювати максимальний строк дії двосторонніх договорів, який не може бути меншим за шість місяців.</p>

Сторони двостороннього договору відповідно до правил ринку інформують про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії за укладеним договором. Таке повідомлення є підставою для внесення зазначених обсягів до добових графіків електричної енергії відповідних учасників ринку відповідно до правил ринку.

Сторони двостороннього договору, що входять до складу одного вертикально інтегрованого суб'єкта або є афілійованими між собою, протягом трьох робочих днів після укладення двостороннього договору інформують Регулятора про предмет договору, ціну електричної енергії та/або порядок її розрахунку (формування), обсяг електричної енергії та графіки погодинного обсягу купівлі-продажу електричної енергії, строки та порядок постачання електричної енергії.

Регулятор з метою забезпечення достатнього рівня ліквідності на ринку електричної енергії має право встановлювати обмеження щодо місячного обсягу продажу електричної енергії за двосторонніми договорами між виробниками та іншими учасниками ринку електричної енергії, що входять до складу одного вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання або є афілійованими між собою. Таке обмеження не може бути більшим 50 відсотків їх місячного обсягу продажу електричної енергії.

(частина відсутня)

Сторони двостороннього договору відповідно до правил ринку інформують про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії за укладеним договором. Таке повідомлення є підставою для внесення зазначених обсягів до добових графіків електричної енергії відповідних учасників ринку відповідно до правил ринку.

~~Сторони двостороннього договору, що входять до складу одного вертикально інтегрованого суб'єкта або є афілійованими між собою, протягом трьох робочих днів після укладення двостороннього договору інформують Регулятора про предмет договору, ціну електричної енергії та/або порядок її розрахунку (формування), обсяг електричної енергії та графіки погодинного обсягу купівлі-продажу електричної енергії, строки та порядок постачання електричної енергії.~~

Регулятор з метою забезпечення достатнього рівня ліквідності на ринку електричної енергії має право встановлювати обмеження щодо місячного обсягу продажу електричної енергії за двосторонніми договорами між виробниками та іншими учасниками ринку електричної енергії, що входять до складу одного вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання або є афілійованими між собою. Таке обмеження не може бути більшим 50 відсотків їх місячного обсягу продажу електричної енергії.

5. Особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами зобов'язана невідкладно повідомляти Регулятора про операції,

стосовно яких існують обґрунтовані підстави вважати, що вони були здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поведінки з інсайдерською інформацією або такі операції мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку електричної енергії, за визначеною Регулятором формою. У зв'язку з цим ~~організований торговельний майданчик вважається~~ особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії зобов'язана мати систему спостереження.

Регулятор встановлює вимоги до обсягу інформації про операції купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами, яка підлягає звітуванню та порядок її надання.

Стаття 73. Збереження інформації

1. Учасники ринку зберігають усі відомості про укладені двосторонні договори та договори купівлі-продажу електричної енергії на організованих сегментах ринку, а також про надання/придбання допоміжних послуг протягом не менше п'яти років.

2. Такі відомості мають містити інформацію про умови договорів, зокрема строк дії, умови купівлі-продажу та розрахунків, строки постачання, обсяги та ціни, реквізити

Стаття 73. Збереження та надання інформації

1. Учасники ринку зберігають усі відомості про укладені двосторонні договори та договори купівлі-продажу електричної енергії на організованих сегментах ринку, а також про надання/придбання допоміжних послуг протягом не менше десяти років.

2. Такі відомості мають містити інформацію про умови договорів, зокрема строк дії, умови купівлі-продажу та розрахунків, строки постачання, обсяги та ціни, реквізити

сторін, у тому числі відповідну інформацію за договорами, виконання зобов'язань за якими не завершено.

3. Учасники ринку надають зазначену інформацію на запит Регулятора та Антимонопольного комітету України.

4. Регулятор має право прийняти рішення про повне чи часткове розкриття цієї інформації, за умови що це не призведе до розголошення інформації, що містить комерційну таємницю про учасників ринку, та інформації про конкретні правочини.

сторін, у тому числі відповідну інформацію за договорами, виконання зобов'язань за якими не завершено.

3. Учасники ринку надають зазначену інформацію на запит Регулятора та Антимонопольного комітету України.

4. Регулятор має право прийняти рішення про повне чи часткове розкриття цієї інформації, за умови що це не призведе до розголошення інформації, що містить комерційну таємницю про учасників ринку, та інформації про конкретні правочини.

5. Учасники оптового енергетичного ринку або особи, що діють від їх імені, особи, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, та торгові репозиторії зобов'язані надавати Регулятору інформацію щодо господарсько-торговельних операцій на оптових енергетичних ринках, включаючи виконані та невиконані пропозиції (заявки).

Учасники оптового енергетичного ринку зобов'язані надавати Регулятору інформацію про потужність та використання установок для виробництва, зберігання, передачі або споживання електроенергії, включаючи планову та позапланову недоступність цих установок.

6. Регулятор визначає порядок, зміст, обсяг та періодичність подання інформації, надання якої передбачено цією статтею.

Стаття 77. Відповідальність за порушення законодавства, що регулює функціонування ринку електричної енергії

1. Учасники ринку, які порушили нормативно-правові акти, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, несуть відповідальність згідно із законом.

2. Правопорушеннями на ринку електричної енергії є:

1) порушення ліцензіатами відповідних ліцензійних умов провадження господарської діяльності;

2) недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

3) порушення вимог нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів, нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання і мереж електроенергетичних підприємств та споживачів, виготовлення, монтажу, налагодження та випробування енергоустановок і мереж, виконання проектних робіт на енергоустановках і мережах;

4) крадіжка електричної енергії, самовільне підключення до об'єктів електроенергетики, споживання електричної енергії без приладів обліку;

5) розкомплектування та пошкодження об'єктів електроенергетики, розкрадання майна таких об'єктів;

6) пошкодження приладів обліку, використання приладів обліку електричної енергії, неповіренох або неатестованих в установленому порядку;

Стаття 77. Відповідальність за порушення законодавства, що регулює функціонування ринку електричної енергії

1. Учасники ринку, які порушили нормативно-правові акти, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, несуть відповідальність згідно із законом.

2. Правопорушеннями на ринку електричної енергії є:

1) порушення ліцензіатами відповідних ліцензійних умов провадження господарської діяльності;

2) недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

3) порушення вимог нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів, нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання і мереж електроенергетичних підприємств та споживачів, виготовлення, монтажу, налагодження та випробування енергоустановок і мереж, виконання проектних робіт на енергоустановках і мережах;

4) крадіжка електричної енергії, самовільне підключення до об'єктів електроенергетики, споживання електричної енергії без приладів обліку;

5) розкомплектування та пошкодження об'єктів електроенергетики, розкрадання майна таких об'єктів;

7) неподання або несвоєчасне подання звітності, передбаченої цим Законом, а також надання недостовірної інформації у такій звітності;

8) необґрунтована відмова в доступі до системи передачі або системи розподілу або у приєднанні до системи передачі або системи розподілу;

9) створення перешкод у здійсненні державного енергетичного нагляду (контролю);

10) порушення правил охорони об'єктів електроенергетики;

11) дії, що перешкоджають оперативному персоналу та посадовим особам об'єктів електроенергетики виконувати свої службові обов'язки;

12) припинення постачання електричної енергії споживачам, що не допускають порушень своїх договірних зобов'язань перед оператором системи передачі та/або оператором системи розподілу та/або електропостачальником;

13) неукладення договорів відповідно до вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

14) пошкодження цілісності пломб, повірочного тавра тощо;

15) відмова у доступі уповноважених працівників постачальників послуг комерційного обліку до приміщень, де розташовані лічильники електричної енергії, якщо обов'язок надання такого доступу встановлений законодавством;

6) пошкодження приладів обліку, використання приладів обліку електричної енергії, неперевірених або неатестованих в установленому порядку;

7) неподання або несвоєчасне подання звітності, передбаченої цим Законом, а також надання недостовірної інформації у такій звітності;

8) необґрунтована відмова в доступі до системи передачі або системи розподілу або у приєднанні до системи передачі або системи розподілу;

9) створення перешкод у здійсненні державного енергетичного нагляду (контролю);

10) порушення правил охорони об'єктів електроенергетики;

11) дії, що перешкоджають оперативному персоналу та посадовим особам об'єктів електроенергетики виконувати свої службові обов'язки;

12) припинення постачання електричної енергії споживачам, що не допускають порушень своїх договірних зобов'язань перед оператором системи передачі та/або оператором системи розподілу та/або електропостачальником;

13) неукладення договорів відповідно до вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

16) невиконання постанов, розпоряджень, наказів, рішень та приписів суб'єктів владних повноважень на ринку електричної енергії, а також створення перешкод для виконання службових обов'язків посадовими особами таких суб'єктів;

17) неподання, несвоєчасне подання або подання завідомо недостовірної інформації оператору системи передачі, оператору системи розподілу та суб'єктам владних повноважень на ринку електричної енергії, якщо обов'язковість подання такої інформації встановлена законом, а також неподання копій документів, пояснень та іншої інформації на законну вимогу Регулятора;

18) несанкціоноване втручання в роботу об'єктів електроенергетики.

14) пошкодження цілісності пломб, повірочного тавра тощо;

15) відмова у доступі уповноважених працівників постачальників послуг комерційного обліку до приміщень, де розташовані лічильники електричної енергії, якщо обов'язок надання такого доступу встановлений законодавством;

16) невиконання постанов, розпоряджень, наказів, рішень та приписів суб'єктів владних повноважень на ринку електричної енергії, а також створення перешкод для виконання службових обов'язків посадовими особами таких суб'єктів;

17) неподання, несвоєчасне подання або подання завідомо недостовірної інформації оператору системи передачі, оператору системи розподілу та суб'єктам владних повноважень на ринку електричної енергії, якщо обов'язковість подання такої інформації встановлена законом, а також неподання копій документів, пояснень та іншої інформації на законну вимогу Регулятора;

18) несанкціоноване втручання в роботу об'єктів електроенергетики;

19) зловживання на оптовому енергетичному ринку, а саме:

а) порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації;

3. У разі скоєння правопорушення на ринку електричної енергії до відповідних учасників ринку можуть застосовуватися санкції у виді:

- 1) попередження про необхідність усунення порушень;
- 2) штрафу;
- 3) зупинення дії ліцензії;
- 4) анулювання ліцензії.

4. Регулятор у разі скоєння правопорушення на ринку електричної енергії приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на учасників ринку (крім споживачів) у таких розмірах:

1) до 10 відсотків річного доходу (виручки) вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання, що визначається як сумарна вартість доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) всіх електроенергетичних підприємств, що входять до складу такого вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання, - на вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання за порушення вимог щодо відокремлення і незалежності оператора системи передачі, передбачених цим Законом;

2) до 10 відсотків річного доходу (виручки) оператора системи передачі - на оператора системи передачі за порушення вимог щодо відокремлення і незалежності оператора системи передачі, передбачених цим Законом;

б) дії, що мають ознаки маніпулювання та спроби маніпулювання на ринку електричної енергії;

в) нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог.

3. У разі скоєння правопорушення на ринку електричної енергії до відповідних учасників ринку можуть застосовуватися санкції у виді:

- 1) попередження про необхідність усунення порушень;
- 2) штрафу;
- 3) зупинення дії ліцензії;
- 4) анулювання ліцензії.

4. Регулятор у разі скоєння правопорушення на ринку електричної енергії приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на учасників ринку (крім споживачів) у таких розмірах:

1) до 10 відсотків річного доходу (виручки) вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання, що визначається як сумарна вартість доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) всіх електроенергетичних підприємств, що входять до складу такого вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання, - на вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання за порушення вимог щодо відокремлення і незалежності оператора системи передачі, передбачених цим Законом;

3) до 10 відсотків річного доходу (виручки) оператора системи розподілу - на оператора системи розподілу за порушення вимог щодо відокремлення і незалежності оператора системи розподілу, передбачених цим Законом;

4) від 5 тисяч до 100 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку електричної енергії, що підлягає ліцензуванню:

а) за провадження господарської діяльності на ринку електричної енергії за відсутності остаточного рішення про сертифікацію, прийнятого щодо відповідного суб'єкта;

б) за порушення ліцензійних умов провадження відповідного виду господарської діяльності на ринку електричної енергії, що підлягає ліцензуванню;

в) за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

г) за відмову в доступі до системи передачі або системи розподілу в непередбачених законом випадках;

5) від 1 тисячі до 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку електричної енергії, що підлягає ліцензуванню:

а) за невиконання або несвоєчасне виконання рішень Регулятора, прийнятих у межах його повноважень;

2) до 10 відсотків річного доходу (виручки) оператора системи передачі - на оператора системи передачі за порушення вимог щодо відокремлення і незалежності оператора системи передачі, передбачених цим Законом;

3) до 10 відсотків річного доходу (виручки) оператора системи розподілу - на оператора системи розподілу за порушення вимог щодо відокремлення і незалежності оператора системи розподілу, передбачених цим Законом;

4) від 5 тисяч до 100 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку електричної енергії, що підлягає ліцензуванню:

а) за провадження господарської діяльності на ринку електричної енергії за відсутності остаточного рішення про сертифікацію, прийнятого щодо відповідного суб'єкта;

б) за порушення ліцензійних умов провадження відповідного виду господарської діяльності на ринку електричної енергії, що підлягає ліцензуванню;

в) за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

г) за відмову в доступі до системи передачі або системи розподілу в непередбачених законом випадках;

5) від 1 тисячі до 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на суб'єктів господарювання, що

б) за неподання, несвоєчасне подання або подання завідомо недостовірної інформації Регулятору, оператору системи передачі, оператору системи розподілу, якщо обов'язковість подання такої інформації встановлена законодавством, а також за неподання копій документів, пояснень та іншої інформації на законну вимогу Регулятора;

б) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, у разі виявлення правопорушень на ринку електричної енергії приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на учасників ринку (крім споживачів) у таких розмірах:

провадять господарську діяльність на ринку електричної енергії, що підлягає ліцензуванню:

а) за невиконання або несвоєчасне виконання рішень Регулятора, прийнятих у межах його повноважень;

б) за неподання, несвоєчасне подання або подання завідомо недостовірної інформації Регулятору, оператору системи передачі, оператору системи розподілу, якщо обов'язковість подання такої інформації встановлена законодавством, а також за неподання копій документів, пояснень та іншої інформації на законну вимогу Регулятора.

5-1) до 3 000 000 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на учасників ринку (крім побутових споживачів):

а) за порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації;

б) за маніпулювання та спробою маніпулювання на оптовому енергетичному ринку;

5-2) до 1 500 000 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – на учасників ринку (крім побутових споживачів) – за нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог.

б) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, у разі виявлення правопорушень на

а) за ухилення від виконання або несвоєчасне виконання приписів - до 5 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

б) за неподання інформації або подання завідомо недостовірної інформації, передбаченої нормативно-правовими актами, що регулюють засади функціонування об'єднаної енергетичної системи України і постачання електричної енергії, - до 1 тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

5. При визначенні санкцій за порушення, передбачені цією статтею, Регулятор та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, враховують серйозність і тривалість правопорушення, наслідки правопорушення для інтересів ринку електричної енергії та учасників ринку, пом'якшуючі та обтяжуючі обставини.

Поведінка правопорушника, спрямована на зменшення негативних наслідків правопорушення, негайне припинення правопорушення після його виявлення, сприяння виявленню

ринку електричної енергії приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на учасників ринку (крім споживачів) у таких розмірах:

а) за ухилення від виконання або несвоєчасне виконання приписів - до 5 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

б) за неподання інформації або подання завідомо недостовірної інформації, передбаченої нормативно-правовими актами, що регулюють засади функціонування об'єднаної енергетичної системи України і постачання електричної енергії, - до 1 тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

Незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого пунктами 5-1 та 5-2 цієї частини, розмір штрафу, який накладається на учасника оптового енергетичного ринку, не повинен бути більше 10 відсотків його річного доходу (виручки), що визначається як сумарна вартість доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у сфері електроенергетики.

5. При визначенні санкцій за порушення, передбачені цією статтею, Регулятор та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, враховують серйозність і тривалість правопорушення, наслідки правопорушення для інтересів ринку електричної енергії та учасників ринку, пом'якшуючі та обтяжуючі обставини.

правопорушення Регулятором та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, під час перевірки вважаються пом'якшувальними обставинами.

Поведінка правопорушника, спрямована на приховування правопорушення та його негативних наслідків, на продовження вчинення правопорушення, а також повторне вчинення правопорушення на ринку електричної енергії вважаються обтяжуючими обставинами.

6. Рішення Регулятора про застосування санкцій за правопорушення, передбачені цією статтею, може бути прийнято протягом 30-денного строку з дня складення акта перевірки.

Застосування санкцій, передбачених цією статтею, не допускається, якщо правопорушення було виявлено через п'ять або більше років після його скоєння (у разі триваючого порушення - його припинення) або виявлення його наслідків.

7. За одне правопорушення на ринку електричної енергії може застосуватися лише один вид санкцій або штраф разом із зупиненням дії ліцензії.

8. Рішення про застосування санкцій Регулятором та штрафних санкцій центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, може бути оскаржено в судовому порядку.

Поведінка правопорушника, спрямована на зменшення негативних наслідків правопорушення, негайне припинення правопорушення після його виявлення, сприяння виявленню правопорушення Регулятором та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, під час перевірки вважаються пом'якшувальними обставинами.

Поведінка правопорушника, спрямована на приховування правопорушення та його негативних наслідків, на продовження вчинення правопорушення, а також повторне вчинення правопорушення на ринку електричної енергії вважаються обтяжуючими обставинами.

6. Рішення Регулятора про застосування санкцій за правопорушення, передбачені цією статтею, може бути прийнято протягом 30-денного строку з дня складення акта перевірки **чи висновку про результати розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку.**

Застосування санкцій, передбачених цією статтею, не допускається, якщо правопорушення було виявлено через п'ять або більше років після його скоєння (у разі триваючого порушення - його припинення) або виявлення його наслідків.

7. За одне правопорушення на ринку електричної енергії може застосуватися лише один вид санкцій або штраф разом із зупиненням дії ліцензії.

8. Рішення про застосування санкцій Регулятором та штрафних санкцій центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в

<p>9. Суми стягнених штрафів зараховуються до Державного бюджету України.</p> <p>Суми штрафів, у разі їх несплати, стягуються у судовому порядку.</p>	<p>галузі електроенергетики, може бути оскаржено в судовому порядку.</p> <p>9. Суми стягнених штрафів зараховуються до Державного бюджету України.</p> <p>Суми штрафів, у разі їх несплати, стягуються у судовому порядку.</p>
<p>Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки»</p>	
<p>Стаття 2. Визначення термінів</p> <p>.....</p> <p>2. Інші терміни вживаються в цьому Законі у таких значеннях:</p> <p>терміни "асоційована компанія", "істотна участь", "контролер", "контроль", "кредитна установа", "пов'язана особа", "споріднена особа", "фінансова установа" - у значеннях, наведених у Законі України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг";</p> <p>терміни "структура власності юридичної особи", "учасник юридичної особи" - у значеннях, наведених у Законі України "Про банки і банківську діяльність";</p> <p>термін "валютні цінності" - у значенні, наведеному в Законі України "Про валюту і валютні операції";</p>	<p>Стаття 2. Визначення термінів</p> <p>.....</p> <p>2. Інші терміни вживаються в цьому Законі у таких значеннях:</p> <p>терміни "асоційована компанія", "істотна участь", "контролер", "контроль", "кредитна установа", "пов'язана особа", "споріднена особа", "фінансова установа" - у значеннях, наведених у Законі України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг";</p> <p>терміни "структура власності юридичної особи", "учасник юридичної особи" - у значеннях, наведених у Законі України "Про банки і банківську діяльність";</p> <p>термін "валютні цінності" - у значенні, наведеному в Законі України "Про валюту і валютні операції";</p>

терміни "бездоганна ділова репутація", "ідентифікаційні дані" - у значеннях, наведених у Законі України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення";

термін "платіжна організація" - у значенні, наведеному в Законі України "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні";

терміни "порогові значення пакету акцій", "значний пакет акцій" - у значеннях, наведених у Законі України "Про акціонерні товариства";

терміни "номінальний утримувач", "розрахунки за принципом "поставка цінних паперів проти оплати" - у значеннях, наведених у Законі України "Про депозитарну систему України";

термін "захист інформації" - у значенні, наведеному в Законі України "Про інформацію";

термін "заставна" - у значенні, наведеному в Законі України "Про іпотеку";

термін "продукція" - у значенні, наведеному в Законі України "Про товарні біржі";

терміни "інформаційно-телекомунікаційна система", "інформаційна система", "телекомунікаційна система" - у значеннях, наведених у Законі України "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах";

терміни "бездоганна ділова репутація", "ідентифікаційні дані" - у значеннях, наведених у Законі України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення";

термін "платіжна організація" - у значенні, наведеному в Законі України "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні";

терміни "порогові значення пакету акцій", "значний пакет акцій" - у значеннях, наведених у Законі України "Про акціонерні товариства";

терміни "номінальний утримувач", "розрахунки за принципом "поставка цінних паперів проти оплати" - у значеннях, наведених у Законі України "Про депозитарну систему України";

термін "захист інформації" - у значенні, наведеному в Законі України "Про інформацію";

термін "заставна" - у значенні, наведеному в Законі України "Про іпотеку";

термін "продукція" - у значенні, наведеному в Законі України "Про товарні біржі";

терміни "інформаційно-телекомунікаційна система", "інформаційна система", "телекомунікаційна система" - у значеннях, наведених у Законі України "Про

<p>терміни "звіт про платежі на користь держави", "підприємства, що становлять суспільний інтерес" - у значеннях, наведених у Законі України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність";</p> <p>терміни "суб'єкт аудиторської діяльності", "аудиторський звіт" - у значеннях, наведених у Законі України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність";</p> <p>термін "сертифікат ФОН" - у значенні, наведеному в Законі України "Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю".</p>	<p>захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах";</p> <p>терміни "звіт про платежі на користь держави", "підприємства, що становлять суспільний інтерес" - у значеннях, наведених у Законі України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність";</p> <p>терміни "суб'єкт аудиторської діяльності", "аудиторський звіт" - у значеннях, наведених у Законі України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність";</p> <p>термін "сертифікат ФОН" - у значенні, наведеному в Законі України "Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю";</p> <p>термін "оптовий енергетичний продукт" - у значенні, наведеному в Законі України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг".</p>
<p>Стаття 7. Фінансові інструменти</p> <p>.....</p> <p>4. Для цілей цієї статті оптовим енергетичним продуктом є:</p> <p>1) договори купівлі-продажу електричної енергії або природного газу з фізичною поставкою в Україні;</p> <p>2) деривативні контракти, базовим активом яких є електрична енергія або природний газ, що виробляються</p>	<p>Стаття 7. Фінансові інструменти</p> <p>Виключити</p>

(видобуваються), постачаються або торгівля якими здійснюється в Україні чи в державах - сторонах Енергетичного Співтовариства;

3) деривативні контракти щодо передачі/транспортування або розподілу електричної енергії або природного газу в Україні чи в державах - сторонах Енергетичного Співтовариства;

4) контракти/договори (правочини) щодо транспортування/передачі або розподілу природного газу або електричної енергії;

5) договори постачання та розподілу електричної енергії або природного газу кінцевим споживачам, у разі якщо сумарна максимальна потужність споживання електричної енергії або газу установками кінцевого споживача перевищує порогові значення, визначені нормативно-правовими актами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Стаття 34. Ринок деривативних контрактів

.....

7. У разі укладення деривативного контракту поза організованим ринком та в інших випадках, встановлених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, інформація про укладений деривативний контракт подається до торгового репозиторію.

Зміст інформації, порядок та строк її подання до торгового репозиторію встановлюються Національною комісією з цінних

Стаття 34. Ринок деривативних контрактів

.....

7. У разі укладення деривативного контракту поза організованим ринком та в інших випадках, встановлених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, інформація про укладений деривативний контракт подається до торгового репозиторію.

Зміст інформації, порядок та строк її подання до торгового репозиторію встановлюються Національною

паперів та фондового ринку. При цьому випадки, порядок і строк подання та зміст інформації щодо деривативних контрактів грошового ринку, що подається до торгового репозиторію, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку встановлює за погодженням з Національним банком України.

8. Інформація про деривативні контракти, укладені на організованому ринку, подається до торгового репозиторію в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

9. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку встановлює вимоги та показники, що обмежують ризики

комісією з цінних паперів та фондового ринку. При цьому:

випадки, порядок і строк подання та зміст інформації щодо деривативних контрактів грошового ринку, що подається до торгового репозиторію, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку встановлює за погодженням з Національним банком України.

випадки, порядок і строк подання та зміст інформації щодо деривативних контрактів, які є оптовими енергетичними продуктами, що подається до торгового репозиторію, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку встановлює за погодженням з Національною комісією, що здійснює державне регулювання в сферах енергетики та комунальних послуг.

8. Інформація про деривативні контракти, укладені на організованому ринку, подається до торгового репозиторію в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку. **При цьому порядок, строк подання та зміст інформації щодо деривативних контрактів, які є оптовими енергетичними продуктами, що подається до торгового репозиторію, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку встановлює за погодженням з Національною комісією, що здійснює державне регулювання в сферах енергетики та комунальних послуг.**

<p>учасників організованого ринку деривативних контрактів, зокрема встановлює методику розрахунку лімітів позицій, які учасник організованого ринку деривативних контрактів може мати за товарними деривативними контрактами, та порядок їх дотримання.</p> <p>10. Положення частини сьомої цієї статті не поширюються на деривативні контракти щодо оптових енергетичних продуктів, інформація щодо яких подається у порядку, встановленому законодавством.</p>	<p>9. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку встановлює вимоги та показники, що обмежують ризики учасників організованого ринку деривативних контрактів, зокрема встановлює методику розрахунку лімітів позицій, які учасник організованого ринку деривативних контрактів може мати за товарними деривативними контрактами, та порядок їх дотримання.</p> <p>10. Положення частини сьомої цієї статті не поширюються на деривативні контракти щодо оптових енергетичних продуктів, інформація щодо яких подається у порядку, встановленому законодавством.</p>
<p>Стаття 86. Діяльність торгового репозиторію</p> <p>.....</p> <p>(частина відсутня)</p>	<p>Стаття 86. Діяльність торгового репозиторію</p> <p>.....</p> <p>8. Торговий репозиторій зобов'язаний надавати Національній комісії, що здійснює державне регулювання в сферах енергетики та комунальних послуг, інформацію щодо деривативних контрактів, які є оптовими енергетичними продуктами.</p>

Народний депутат України

А. Герус

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Герус Андрій Михайлович

Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000C5032F00F9398300

Дійсний до: 13.04.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 17д9/1-2020/255734 від 31.12.2020

309660